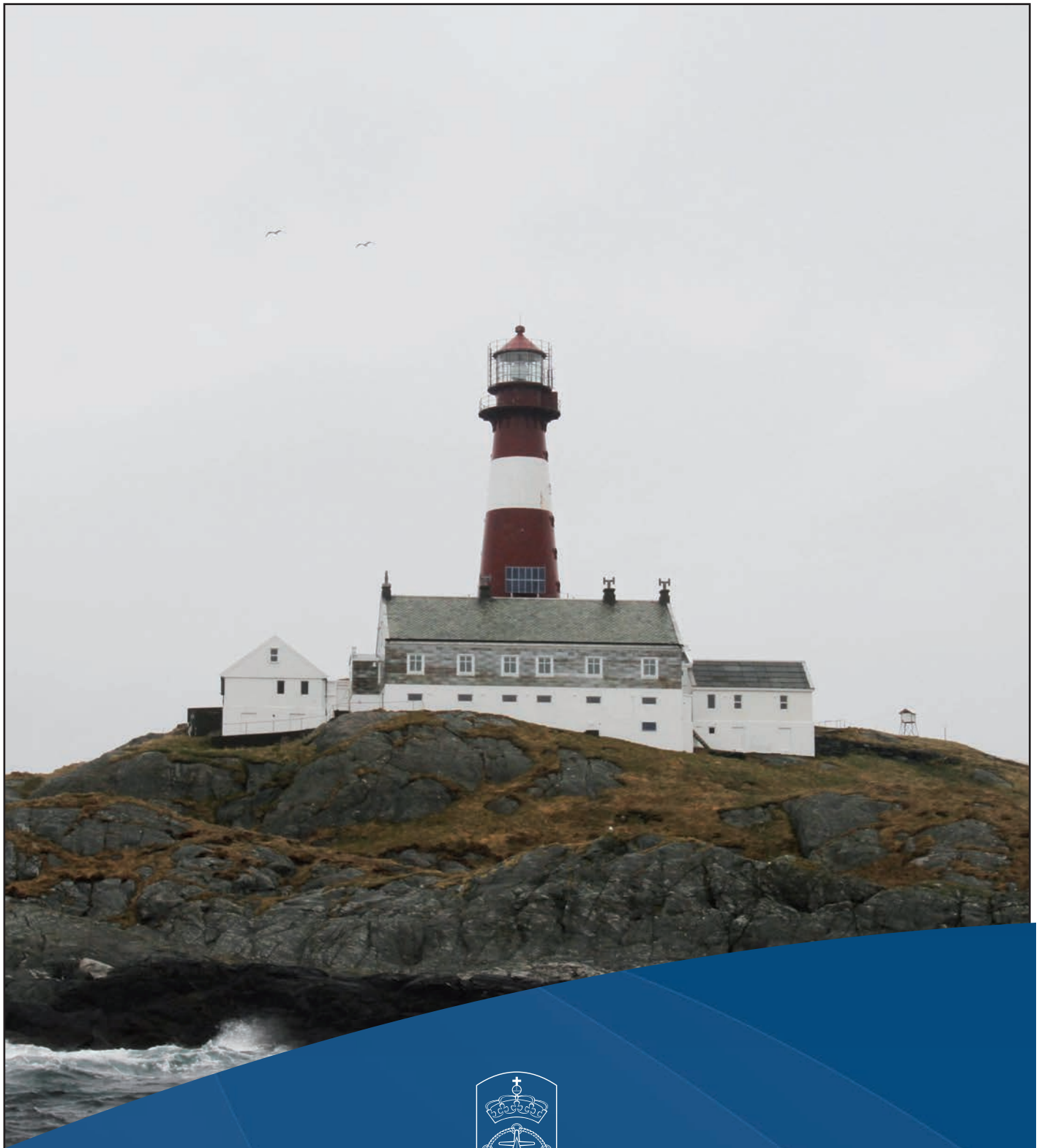

FORVALTNINGSPLAN FOR YTTERØYANE FYRSTASJON

FLORA KOMMUNE • SOGN OG FJORDANE FYLKE

KYSTVERKET

INNHOOLD

GENERELL DEL

Kystverkets fyrstasjoner.....	3
Innledning	3
Fredningsprosessen	3
Fredning av bygningene	3
Fredning av området som helhet.....	3
Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen	3
Vernemyndighet.....	3
Kravet om forvaltningsplan	3
Hensikten med forvaltningsplanen	3
Ny bruk – på fyrenes premisser.....	4
Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere	4
Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen	5
Formidling	5
Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene.....	5
Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider	6
Krav til håndverkere	6
Vedlikeholdshåndbok.....	6
 Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern og vedlikehold.....	6
Grunnholdninger til vern	6
Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper:	6
Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper	6
Større vedlikeholdsarbeider og endringer	7
Tilbakeføring	7

SPESIELL DEL

Ytterøyane fyrstasjon.....	8
Situasjonskart og kart.....	9
Kart over fredningsområdet.....	10
Faktaopplysninger om Ytterøyane fyrstasjon	11,12

Bygningspresentasjoner

1. Fyret	13
2. Maskinhus	17
4. Uthus	19
5. Fellesbolig	22
6. Uthus og fjøs	30
9. Naust	33
Det fredete området	35

Vedlegg 1: Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner.....	36
---	-----------

Vedlegg 2: Fredningsvedtak for Ytterøyane fyrstasjon.	37
---	-----------

Vedlegg 3: Tilstandsoversikt Ytterøyane fyrstasjon.	49
---	-----------

Vedlegg 4: Tilstandsanalyse av Ytterøyane fyrstasjon

Fyret	50
Maskinhus	53
Fellesbolig	57
Uthus og fjøs	61
Naust	64
Uthus	68

GENERELL DEL

Tranøy fyrstasjon på Hamarøy, Nordland. Foto: Kystverket.

Kystverkets fyrstasjoner

Innledning

Fyrstasjonene forteller om en spesiell og svært viktig del av norsk historie. Satsingen på utbyggingen av fyrvesenet er en av de største i den norske stats historie, og utbyggingen av fyrstasjonene har bidratt til å utvikle Norge til den sjøfartsnasjon vi har vært og fremdeles er. Fyrstasjonene er også omfattet av en stor og stadig økende interesse, og ikke minst har de ofte en sterkt identitetsskapende funksjon for lokalbefolkningen. De fleste fyrstasjoner er monumenter i kystlandskapet, og Kystverket er som eier forpliktet til å forvalte disse kulturminnene med respekt for dem som har vært med på å bygge opp den maritime infrastrukturen vi i dag forvalter, og med omtanke for dem som kommer etter oss.

Fredningsprosessen

På bakgrunn av "Nasjonal verneplan for fyrstasjoner", som kom i 1997, fattet Riksantikvaren i tiden frem til 2001 vedtak om fredning etter kulturminneloven av 83 fyrstasjoner. Av disse er i dag 68 helt eller delvis fremdeles i Kystverkets eie (se oversikten i vedlegg 1). I 2001 besluttet Stortinget at de siste 31 bemannede fyrstasjonene skulle avbemannes, og denne prosessen ble avsluttet i 2006. Gjennom tidene er mange fyrstasjoner solgt, men i St.prp. nr. 29 (2006 – 2007) ble den da pågående avhendingsprosessen stoppet, og det ble bestemt at Kystverket skulle eie fyrstasjonene (med unntak for mulig overføring til Direktoratet for naturforvaltning). Samtidig ble det bestemt at Kystverket skulle stå for utleie slik at fyrstasjonene kunne gjøres tilgjengelige for allmennheten. Dette innebærer at "vern gjennom bruk" vil være et viktig prinsipp for etatens forvaltning av fyrstasjonene.

Fredning av bygningene

Bygningene på fyrstasjonen er fredet i henhold til § 15 i kulturminneloven. Dette innebærer at det ikke er tillatt å rive bygningene eller deler av disse, eksteriøret må ikke bygges om, heller ikke interiøret der dette er særskilt nevnt. Planløsningen kan ikke endres, og det kan ikke skiftes ut bygnings-elementer eller materialer. Alt vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle

materialer og metoder tilpasset bygningenes egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

Fredning av området som helhet

Området rundt bygningene er fredet i henhold til § 19 i kulturminneloven. Hensikten er å bevare anleggets virkning i landskapet, og sørge for at anleggets karakter blir bevart. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Eldre strukturer som gjerdet, rekkverk, jordkjellere, tekniske installasjoner osv skal ikke fjernes eller endres uten at det har vært nødvendig kontakt med vernemyndighetene. Det er viktig å bevare stedets egenart, og dette gir også en sentral premiss for hvordan det kan legges til rette for ny bruk av fireiendommene.

Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen

I fredningsvedtakene står det at fredningen ikke skal være til hinder for den tekniske driften av fyrstasjonen. Dette betyr imidlertid ikke at Kystverket uten videre kan fjerne eller gjøre endringer på teknisk utstyr, selv om dette er sikkerhetsmessig begrunnet. Andre formuleringer i de forskjellige fredningsvedtakene gjør også at det kan være nyanser i hva som er tillatt og hva som er søknadspliktig. Generelt er det best å gå ut ifra at alle tiltak er søknadspliktig, spesielt i selve fyret, som er interiørfredet. Det er viktig at regionen har en god dialog med vernemyndighetene i en tidlig fase, ikke minst fordi etaten da kan få veiledning slik at planlagte tiltak kan bli gjennomført på en måte som også best mulig ivaretar hensynet til kulturminnet.

Vernemyndighet

Ansvar for den konkrete oppfølgingen og forvaltningen av fredningsvedtakene for de enkelte fyrstasjoner er delegert fra Riksantikvaren som nasjonal vernemyndighet til fylkeskommunenes regionale kulturminneforvaltning. Det er følgelig fylkeskommunen som skal behandle søknader om dispensasjon ved tiltak som krever slik tillatelse, og det er den aktuelle region i Kystverket som kan sende søknad om dispensasjon.

Kravet om forvaltningsplan

I henhold til kgl. res. av 1. september 2006 skal det utarbeides forvaltningsplan for alle fredede eiendommer i statens eie. I forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer er det bestemt at forvaltningsplanene skal forelegges Riksantikvaren, som skal sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen.

Hensikten med forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen skal både gi kunnskap om viktige generelle prinsipper for forvaltningen av fyrstasjonene som fredede kulturminner, og gi forståelse for det helhetlige miljøet og det særpreget som karakteriserer den enkelte fireiendommen, og som skal ivaretas i vernesammenheng.

Hensikten er å sørge for et best mulig utgangspunkt for å stille de rette spørsmålene og finne de rette løsningene når det gjelder vedlikehold, bruk og utvikling av den aktuelle fyrstasjonen.

Forvaltningsplanen består av en generell del, som er felles for alle fyrstasjonene, og en spesiell del, som omhandler den enkelte fyrstasjon.

Forvaltningsplanens spesielle del vil inneholde:

- Relevante eiendomsdata
- Presentasjon av fyreiendommen som helhet, de enkelte bygninger, anlegg og tekniske installasjoner, og området.
- Vurdering av utviklingsmuligheter for fyrstasjonen som helhet samt for de enkelte bygninger
- Eventuelle spesielle forhold for den aktuelle fyrstasjon
- Bygnings- og konstruksjonsdokumentasjon (foto og tegninger)
- Tilstandsanalyse, eventuelt med konkrete forslag til tiltak
- Historisk dokumentasjon
- Fredningsvedtaket

Når det gjelder historisk dokumentasjon, vil ikke den kunne være uttømmende i forvaltningsplanen for den enkelte fyrstasjon. Det er derfor viktig at man ved planlegging av konkrete tiltak, som tilbakeføring eller formidling, går aktivt inn for å finne ytterligere informasjon. Her vil Senter for eiendom og kultur og Kystverkmusea kunne bistå regionene og leietakerne.

Senter for eiendom og kultur har ansvaret for koordineringen av etatens arbeid med forvaltningsplaner. Utarbeidelsen av de konkrete forvaltningsplanene for de enkelte fyrstasjonene gjøres i nært samarbeid mellom regionene og Senter for eiendom og kultur.

Ny bruk – på fyrenes premisser

Ny bruk gjør det ofte ønskelig og noen ganger nødvendig med endringer av bygninger og tilrettelegging på området. Det er viktig å bruke tid på å vurdere hvordan slike tiltak kan gjøres så skånsomt som mulig, og uten at fyreiendommens egenart blir skadelidende. En liten endring ett sted kan virke harmløs, og det samme kan en annen et annet sted, og en tredje... men summen av disse delene kan bli en dårlig helhet som gir en lite harmonisk utvikling av stedet. Forvaltningsplanen skal bidra til at det blir lettere å ha helheten for øye når mulige endringer vurderes. I gjennomgangen av fyreiendommen som helhet og de enkelte bygninger blir det konkretisert forhold som det vil være viktig å ta hensyn til ved planlegging av større

vedlikeholdsarbeider og endringer, og det indikeres mulige bruksområder og utviklingspotensiale som Kystverket mener vil ivareta stedets egenart. Enkelte steder er det naturlig å gi klare føringer om hvor det vil være aktuelt å vurdere tilbakeføring, og eventuelt til hvilken epoke.

Fra Store Torungen. Foto: Kystverket.

Det lar seg oftest gjøre å finne gode løsninger som forener vern med ny bruk, selv om løsningene kan bli annerledes enn det man først så for seg. Å finne slike løsninger krever grundighet, vilje og kompetanse i både planlegging og gjennomføring av arbeidene. Felles samtaler mellom Kystverket som eier, leietaker som bruker, kommunen som forvalter av plan- og bygningsloven og fylkeskommunen som forvalter av fredningsvedtaket, vil ofte være vel anvendt tid – og ikke minst hvis diskusjonene kan finne sted nettopp på fyrstasjonen. Stedet er i høyeste grad part i saken, og kan ofte gi føringer gjennom sin tilstedeværelse!

Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere

Kystverket er avhengig av et samarbeid med leietakere som er interessert i å bidra til å ta vare på den viktige kulturarven som fyrstasjonene representerer. Staten vil i liten grad selv kunne benytte den bygningsmassen som er på fyrstasjonene utover de bygningene som er direkte knyttet til den tekniske driften av navigasjonsinstallasjonen, slik som maskinhus og fyrtårn. Vern gjennom bruk forutsetter et aktørsamarbeid, der gjerne også lokale og regionale myndigheter er engasjert, enten som leietakere, eller som aktive premissleverandører og bidragsytere i utviklingen av stedet.

Kystverket benytter en standard leieavtale ved utleie av fyrstasjoner, også for de som ikke er fredet. Avtalen har følgende generelle formål og forutsetninger:

- Uavhengig av om eiendommen er helt eller delvis fredet, skal eiendommen bevares og sikres som kulturminne, og eiendommens egenart skal bevares.

- Leietaker skal ivareta og videreutvikle allmennhetens adgang til fyreiendommen. Leietakers aktivitet på stedet må tilpasses allmennhetens interesser slik at den ikke kommer i konflikt med disse interessene.
- Leietaker forplikter seg til å holde utleier løpende orientert om planene for utviklingen og bruken av leieobjektet.
- Utleier vil bidra med rådgivning ved videre vedlikehold og istandssetting av leieobjektet. Utleier vil løpende vurdere mulighetene for å bidra til vedlikehold og/eller oppgradering av leieobjektet ut fra de til enhver tid gitte budsjettammer.
- Leietaker må ikke bruke, eller tillate at andre bruker, leieobjektet til bolig.
- Leietaker forplikter seg til å legge særlig vekt på miljøvern i forhold til bruk og vedlikehold av leieobjektet.

I tillegg skal det formuleres egne punkter som uttrykker formål og forutsetninger for leieforholdet ved den enkelte fyrstasjon. En slik formålsparagraf i en leieavtale understreker nødvendigheten av et nært samarbeid og tett kommunikasjon mellom Kystverket og leietakerne – dette er ikke et vanlig leieforhold, men gjelder samarbeid om et kulturminne!

Avtalen omtaler også samarbeidet om vedlikeholdsarbeidet på fyrstasjonen. Det er Kystverket som i siste instans er ansvarlig for å sette opp arbeidsprogram for det enkelte år og gi nødvendige føringer for hva som skal gjøres og på hvilken måte. Bortsett fra ved kritiske hendelser, slik som ved stormskader, skal ikke leietaker utføre noen tiltak på eiendommen uten at dette er godkjent av eier. Det er også eier som er ansvarlig for at alle nødvendige tillatelser er innhentet fra vernemyndighetene.

Kjeungskjær fyrstasjon, Sør-Trøndelag. Foto: Kystverket.

Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen

Fredningsvedtaket er styrende for forvaltningen av fyreiendommen, og er rettslig bindende. Forvaltningsplanen er ikke rettslig bindende, men uttrykker Kystverkets vurdering av hva som vil

være en naturlig presisering og konkretisering av fredningsvedtaket, og etatens oppfatning av hvordan den fredede eiendommen bør utvikles. Konkrete tiltak kan ikke gjennomføres uten at vernemyndighetene har fattet vedtak om at de kan iverksettes. Det er Kystverket i den enkelte region som søker vernemyndighetene i det aktuelle fylke om tillatelse til tiltak.

Formidling med nytt elementsystem i betong. Foto: Kystverket.

Formidling

Fyrstasjonene er nasjonale kulturminner som skal dokumentere en viktig del av vår maritime kulturarv og Kystverkets historiske innsats for å trygge ferdsele til sjøs. Samtidig er det et mål med fredningen at kunnskap om disse kulturminnene og deres historiske kontekst skal kunne formidles til allmennheten. Det er derfor viktig at all ny bruk bidrar til kunnskapsformidling og opplevelse av historien. Kystverket vil i samarbeid med Kystverkmusea (ved Lindesnes fyrmuseum) lage retningslinjer for utarbeidelse av formidlingsplaner for de enkelte fyrstasjonene, i et samspill mellom etaten, etatsmuseene og leietakerne. Det er videre utarbeidet en skiltmal for de fredede fyrstasjonene, for å gi etatens formidling av egen kulturhistorie et helhetlig, nasjonalt preg. Denne skiltmalen vil være styrende for hvordan utendørs informasjon og skilting utformes på de fredede fyrstasjonene. All utendørs informasjon skal godkjennes av Kystverket på forhånd.

Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene

På alle de fredete bygningene skal eksteriøret bevares mest mulig uendret. Enkelte bygninger er svært autentiske, mens andre er sterkt endret og modernisert. Ulike typer tiltak, som tilbakeføring og utskifting av bygningsdeler, vil derfor bli vurdert ulikt fra bygning til bygning.

Interiørene har for de aller fleste av fyrstasjonene ikke et like sterkt formelt vern som eksteriøret – unntaket er selve fyrtårnene, som er interiørfredet. For de øvrige bygningene er planløsning og konstruksjoner normalt omfattet av de enkelte fredningsvedtakene. Imidlertid bør en ved interiørmessige oppgraderinger og endringer legge vekt på å bevare størst mulig autentisitet med tanke på den historie fyrstasjonen skal formidle. Denne intensjonen må samtidig avveies i forhold til behovet for nødvendig bruksmessig oppgradering.

Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider

Alle endringer og større vedlikeholdsarbeider på en fredet bygning eller et fredet område skal dokumenteres. En søknad om tillatelse inneholder et minimum av beskrivelse av tiltaket, men dette er ikke tilstrekkelig dokumentasjon. Det vil bli gitt nærmere retningslinjer for hvordan nødvendig dokumentasjon skal utføres og arkiveres.

Krav til håndverkere

Generelt må håndverkere som arbeider på fredete bygninger, ha nødvendig kunnskap og erfaring fra antikvarisk arbeid. Det er viktig å ha den rette holdningen til dette arbeidet, beherske aktuelle teknikker, og å ha faglig grunnlag for å kunne ta riktige valg når det gjelder materialer og metode.

I noen tilfeller vil det være nødvendig med spesialkompetanse for at resultatet skal bli tilfredsstillende. Dette kan være ved restaurering av vinduer, dokumentasjonsarbeid, blanding av maling etter historisk resept, konserveringsarbeider mm. Når vernemyndigheten gir tillatelse til endringer, kan det settes vilkår om at utførende håndverkere har antikvarfaglig kompetanse.

Geitungen fyrstasjon, Rogaland. Foto: Kystverket.

Vedlikeholdshåndbok

Det er behov for å sammenfatte retningslinjer for vedlikehold av fyrstasjonene, både de fredede og de ikke fredede, i en egen vedlikeholdshåndbok, og Kystverket er nå i ferd med å utarbeide en slik veileder. Denne prosessen vil også innebære nær kontakt med ulike vernemyndigheter, for å finne frem til løsninger som i størst mulig grad kan være felles for etatens fredede bygninger. I og med at søknad om dispensasjon avgjøres av den enkelte fylkeskommune, kan tolkning av og praksis i oppfølging av fredningsvedtakene variere noe fra fylke til fylke. En vedlikeholdshåndbok bør kunne bidra til å harmonisere praksis ut fra et nasjonalt perspektiv, selv om den naturligvis ikke vil kunne erstatte kravene til saksbehandling i den enkelte sak.

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern

Grunnholdninger til vern

Kulturminner er en viktig del av vår samlede kulturarv. Bygningene dokumenterer tidligere tiders samfunnsforhold, levekår, liv og gjøremål,

byggeskikk og håndverksteknikker.

Gamle bygninger er ikke-fornybare ressurser, og de er primærkilder til kunnskap om fortida. Alle andre nedtegnelser, fotografier og registreringer innebærer grader av fortolkning. Bygningene er derfor en unik kilde til kunnskap og et umistelig grunnlag for framtidig forskning, enten det gjelder levekår, byggeteknikk, dekordetaljer eller lignende. Ved framtidig bruk og modernisering er det viktig at vi i minst mulig grad reduserer bygningenes verdi som historisk kilde. Som hovedregel skal man være svært varsom med å fjerne elementer i en fredet bygning – alle de historiske epokene som har nedfelt seg i det fysiske bygningsmiljøet, forteller en historie om bygningens og stedets utvikling. I noen tilfeller kan man imidlertid bli nødt til å prioritere mellom ulike faser. Unntaksvis kan det også vært aktuelt å tilbakeføre en bygning til en dokumentert tidligere tilstand.

Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper innen bygningsvernet

De viktigste grunnprinsippene er:

- Mest mulig av alle deler av bygningen skal bevares. Derfor må inngrepene ved vedlikehold og utbedring være så små som mulig.
- Det er bedre å vedlikeholde framfor å reparere, og det er bedre å reparere framfor å skifte ut.
- Det må brukes tradisjonelle materialer og metoder, både ved vedlikehold og eventuell utskifting.
- Skjulte deler av bygningen (konstruksjoner) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater).
- Hvis man må endre, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske "arkivet" er bygningen selv.
- Gamle ombygginger og endringer av en bygning er ofte viktige å bevare. De kan fortelle om bygningens livshistorie gjennom skiftende stilretninger og bruk.
- Når noe fjernes eller endres, skal aktuell dokumentasjon bli nedtegnet og arkivert. I spesielle tilfeller sikres dokumentasjonen ved lagring av den fjernete bygningsdelen (nærmere retningslinjer vil bli utarbeidet for dette).
- Endringer skal om mulig være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen kan framstå slik den var før endringen.

Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper

Hovedregelen er at løpende vedlikehold utføres uten at vernemyndighetene trekkes inn, mens man må søke tillatelse for endringer. Grensen mellom vedlikehold og endring kan være vanskelig å definere, og ulike aktører kan ha ulik oppfatning av begrepene. Kulturminnevernets definisjon av vedlikehold er snever, i den hensikt å ivareta kulturhistoriske verdier.

Mange eiere har i beste mening utført "vedlikeholdsarbeid" på en slik måte at vernemyndighetene vurderer dette som endring/inngrep, som i verste fall er skadelig for kulturminnet. Dette kan for eksempel være bruk av for tett maling, som med-fører avskalling og råteskader, eller utskifting av opprinnelige bygningsdeler som burde blitt istandsatt av en kyndig restaureringshåndverker. Vedlikeholdet av en fredet bygning er underlagt kulturminneforvaltningens overvåkning. Det kan oppstå usikkerhet om hva man kan utføre uten å spørre, og når man må søke om tillatelse.

Hovedprinsippet for vedlikehold av gamle bygninger er å bevare mest mulig av de gamle bygningsdelene og å hindre skader. Dette gjelder både synlige og skjulte konstruksjoner og elementer. Vedlikeholdet skal om mulig skje på samme måte som da huset ble bygget, med samme teknikk, utførelse og materialbruk. I praksis vil dette noen ganger bety merarbeid, andre ganger krever det bare omtanke og kompetanse.

Homlungen fyrstasjon, Østfold. Foto: Kystverket.

Ved å bevare de gamle bygningsdelene og overflatene beholder bygningen sin autenticitet, og dermed sin vitenskapelige kildeverdi og opplevelsesverdi. En kopi kan aldri fullt ut erstatte de opprinnelige bygningsdelene. Selv om kopien er nøyaktig likt utført, er minst to dimensjoner gått tapt:

1. Aldersverdien: Spor av "tidens tann" er borte. Vi kan ikke lenger berøre de samme materialene som våre forgjengere.

2. Sannhetsgehalten: Hvordan kan våre etterkommere vite at kopien er nøyaktig utført?

Kan de stole på at historien og byggeteknikken som formidles, er identisk med den opprinnelige?

Større vedlikeholdsarbeider og endringer

Det må søkes om tillatelse for større vedlikeholdsarbeider, større reparasjoner og endringer i en fredet bygning. Som oftest blir det gitt tillatelse når endringene er små og tiltaket er nødvendig for fortsatt bruk. Kulturminneforvaltningens oppgave er å passe på at det ikke blir gjort så mange endringer i årenes løp at det til slutt er lite igjen av det opprinnelige huset.

Eksempler på større vedlikeholds-/istandssettingsarbeider som krever tillatelse:

- endring av utvendig malingtype/farge, fjerning av eldre malinglag, overmaling av dekor og lignende
- vedlikehold av utvendig kledning som innebærer et betydelig omfang utskifting av råteskadet virke
- restaurering av vinduer der det er råteskader som innebærer betydelig innspunsing av nytt virke og forbedring/endring av tekniske løsninger

Eksempler på andre endringer som krever tillatelse:

- utskifting av bygningselementer, som utvendig panel, vinduer og ytterdører
- tildekking eller fjerning av eksisterende utvendige overflater
- oppsetting eller riving av innvendige lettvegger
- installering av våtrom eller kjøkken
- etablering av infrastruktur, rørføringer, ventiler etc.
- fasadeendringer
- oppføring av tilbygg
- tilbakeføring til tidligere dokumenterbar tilstand

Et overordnet prinsipp er at alle endringer om mulig skal gjøres reversible, slik at de i framtida kan la seg tilbakeføre. Endringer og tilføyelser skal kunne fjernes uten at bygningen blir forringet. I praksis kan dette eksempelvis innebære at nye skillevegger festes slik at de lett kan fjernes uten å sette merkbare spor.

Tilbakeføring

Når vernemyndighetene skal vurdere forslag til endringer, vil de ta hensyn til hvilken periode – eventuelt flere perioder – i bygningens historie som fredningen søker å bevare. Hvis det er foretatt endringer i nyere tid, kan det i noen få tilfeller være aktuelt å tilbakeføre bygningen til et tidligere eller opprinnelig utseende. Dette kan gjelde et helt eksteriør, deler av bygningen, enkelte rom eller mindre bygningsdeler og detaljer. Følgende premisser og forutsetninger bør ligge til grunn for at en tilbakeføring skal kunne vurderes:

- Det foreligger sikker, god og tilstrekkelig dokumentasjon (tegninger, fotografier eller lignende) av den opprinnelige situasjonen.
- Tilbakeføring basert på gjetting kan normalt ikke godtas.
- De nyere tilføyelsene som fjernes eller tildekkes, har relativt lav/underordnet verdi.
- Kulturminnet er ikke for sterkt endret. Hus som har fått ny takform, hovedvolum eller lignende bør bevares slik de er. Tilbakeføring av vindustyper og kledning på en bygning med intakt hovedform, kan derimot være aktuelt.

YTTERØYANE

FYRSTASJON

SPEIELL DEL

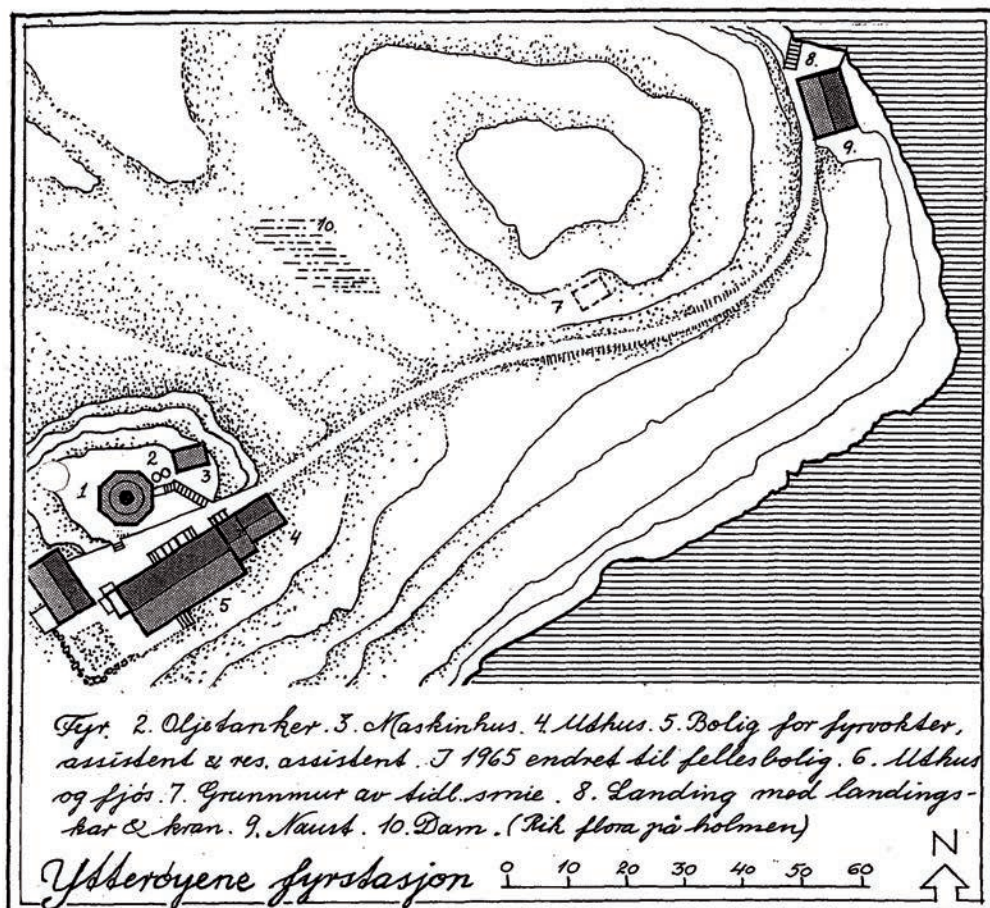

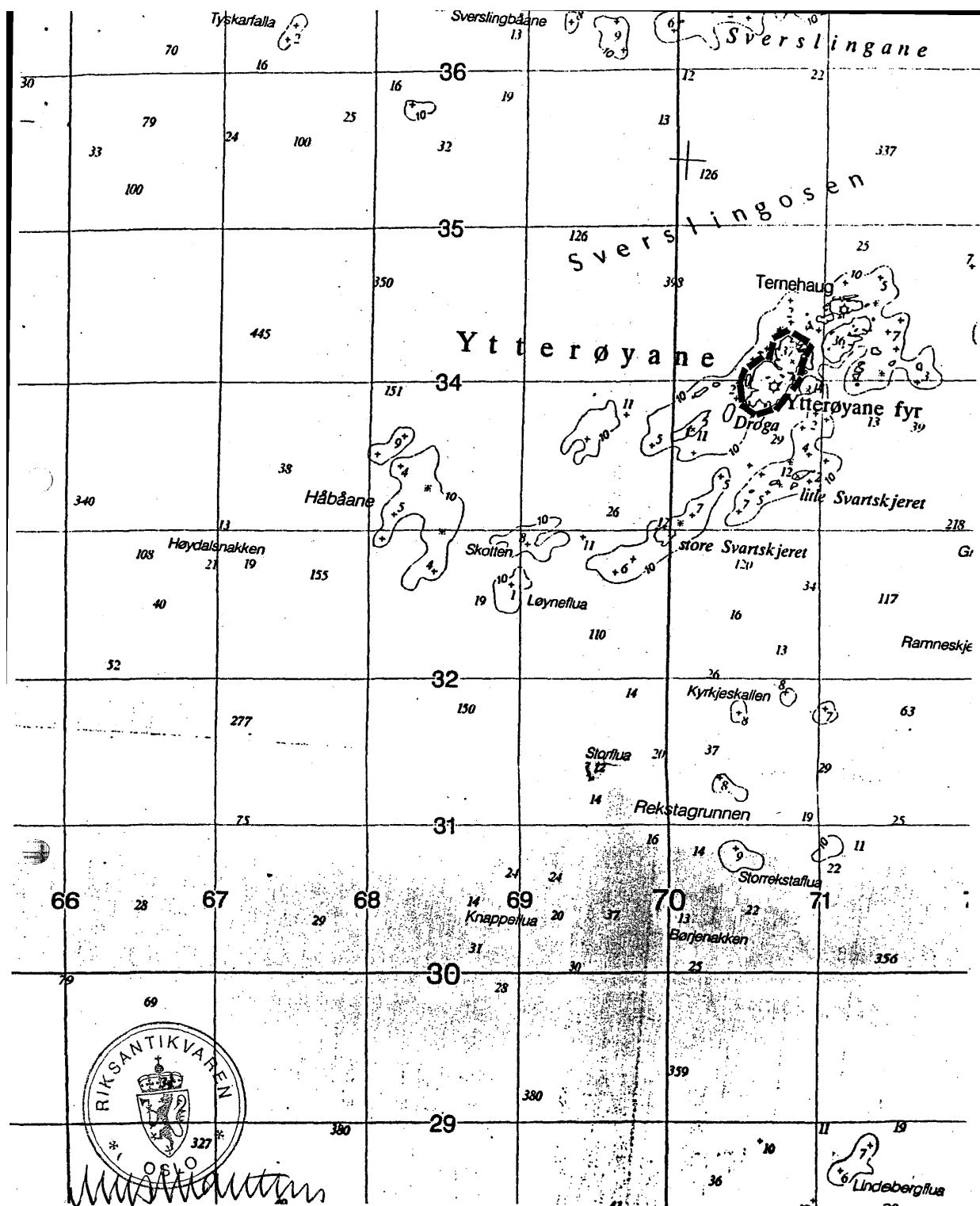
Kart Røde skraverte felt er områder med fuglevern.

Situasjonskart

Hentet fra fredningsvedtaket.
Tegning: Sven Poulsson

Kart over fredningsområdet ved Ytterøyane fyrstasjon:

YTTERØYANE FYRSTASJON - GNR. 39 BNR. 2
(STATEN V/ KYSTVERKET) - FLORA KOMMUNE

— — — — — AVGRENSNING AV FREDNINGSOMR.

11. JANUAR 1999, RIKSANTIKVAREN

0 500 1000 2000 3000 m

Faktaopplysninger om Ytterøyane fyrstasjon

Eiendomsinformasjon			
Opprettet		1881	
Fylke	Sogn og fjordane	Region	Kystverket Vest
Kommune		1401 Flora kommune	
Fyrlistennummer		251500	
Dato for fredningsvedtak		15. november 1999	
Andre vernebestemmelser		a) Forskrift om vern av Ytterøyane naturreservat, Flora kommune, Sogn og Fjordane. Kategori MV (miljøvern og vilt). FOR -1993-05-28-473 endret FOR-2005-10-07-1173. Korttittel: Forskrift om Ytterøyane naturreservat, Flora. b) Forskrift om fredning av enkelte fuglearter på fyrstasjoner: FOR-1935-05-24-4257.	
Eiendom (kommunenr., gårdsnr., bruksnr.)		1401 / 39 / 2	
Nummer i Askeladden		87360	Grunneier Staten v/ Kystverket
Utleie		Nei	

Oversikt over registrerte bygninger og konstruksjoner

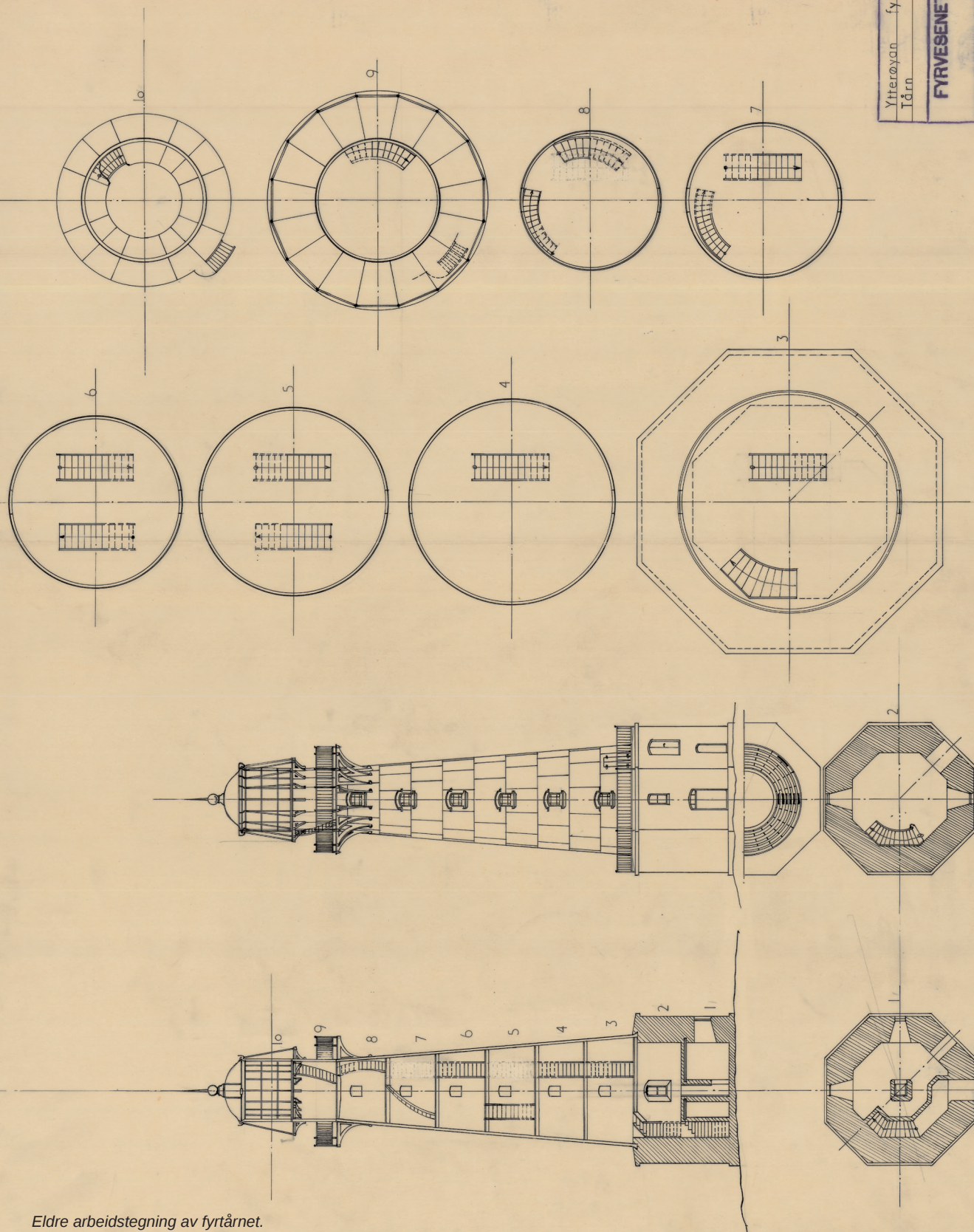
Byggnr. i fredn. vedtaket	Bygnings-type	Bygg-status	GAB-nr.	Nummer i Askeladden	Verneklasse / §	Omfanget av fredningen
1	Fyr	Intakt	176649976	87360-1	Klasse 1, kml. §15	Fredningen gjelder bygningens eksteriør og interiør.
3	Maskinhus	Intakt	176649984	87360-2	Klasse 1, kml. §15	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.
4	Uthus	Intakt	176649992	87360-3	Klasse 1, kml. §15	Samme som feltet over
5	Fellesbolig	Intakt	176650001	87360-4	Klasse 1, kml. §15	Samme som feltet over
6	Uthus og fjøs	Intakt	176650028	87360-5	Klasse 1, kml. §15	Samme som feltet over
9	Naust	Intakt	176650036	87360-6	Klasse 1, kml. §15	Samme som feltet over
	Det fredete området				Klasse 1, kml. §19	Fredningen omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner §19. Fredningsområdet omfatter hele holmen som fyrstasjonen ligger på. Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart, datert 11. januar 1999, og påført Riksantikvarens stempel, se forrige side.

Litt om fyrstasjonens historikk	Ytterøyane fyrstasjon er et kystfyr og fyret ble tent 17. oktober 1881. Det har et 31 m høyt rødt støpejernstårn med hvitt belte. Tårnet ble levert av Marinens Mek. Verksted i Horten og lyktehuset fra Akers Mek. Verksted. Et 1. ordens fyrapparat ble innkjøpt fra Lepaute i Frankrike. Boligen ble satt opp i betong, hvor fyrvokteren fikk tre værelser, et kammer, kjøkken og loftsværelse. Assistenten fikk det samme minus kammeret, mens reserveassistenten, som bare hadde seks måneders tjeneste, fikk et lite værelse og kjøkken. Det ble videre satt opp to uthus, begge i betong, hvor det bl.a. var innredet fjøs. Et båtnaust ble satt opp ved havnen. I 1913 ble fyrlyset vesentlig forsterket ved installasjon av glødelamper. Fyret ble elektrifisert i 1950, og da ble det satt opp et betong maskinhus ved siden av fyrtårnet, hvor det ble montert dieselaggregater. I 1965 ble stasjonen omgjort til tårnstasjon, med to mann ad gangen og en på fritørn. Boligen ble ominnredet til hybler og fellesrom.
Vernestatus	Fyrstasjonen er fredet etter kml §15 (bygninger) og §19 (området). Ytterøyane er også et fredet naturreservat for vern av sjøfugl, jfr. FOR-1993-05-28-473.: Forskrift om vern av Ytterøyane naturreservat, Flora kommune, Sogn og Fjordane (endret FOR-2005-10-07-1173), Forskrift om fredning av enkelte fuglearter på fyrstasjoner: FOR-1935-05-24-4257 .
Fra Riksantikvarens fredningsbegrunnelse	Ytterøyane fyrstasjon er et tett, velformet anlegg med betongbebyggelse samlet rundt det høye støpejernstårnet. Fyrstasjonens silhuett er synlig på lang avstand. Bygningene har stor grad av opprinnelighet og fyrteknisk utstyr er bevart. Fyrbokterboligen er en spesielt harmonisk betongbygning. Stasjonen har miljøbetydning i sammenheng med øya Kinn.
Fyrstasjonens egenart, sårbarhet og tålegrense	Ytterøyane fyrstasjon er et kystfyr. Fyrstasjonen er fredet, både som kulturminne og for vern av sjøfugl. I forskriften for naturreservatet heter det bl.a.: "I tida frå og med 1. april til og med 31. juli er det i reservatet forbod mot ilandstiging og ferdsel på alt landareal, inkludert øyar, holmar og skjer, og i ei sone ut til omlag 10 meter frå land. Båtcamping og sportsdykking i 10 m sona, camping, teltslåing og oppsetjing av kamuflasjeinnretningar for fotografering er forbode. Lågtflyging under 300 m er forbode. Reglane i punkt IV er ikkje til hinder for: Gjennomføring (utdrag) oppsyn-, skjøtsel- og forvaltningsverksemd. Drift og vedlikehald av Kystverket og Televerket sine anlegg, eksisterande kraftliner og sjøkablar og ferdsel i samband med dette." Dette begrenser forståelig nok i betydelig grad bruk av og opphold på fyrstasjonen, og muligheter for ny bruk.
Kystverkets føringer for ny bruk og videre utvikling	Det er ingen planer om ny bruk av fyrstasjonen. Det er ønskelig å ta en dialog med fylkesmannen for å se på muligheter for ny bruk.

Bygningspresentasjoner: 1. Fyret

Bygningens navn	Fyr	
Askeladden nr.	87360-1	
GAB nr.	176649976	
Byggnr. i fredn.vedtak	1	
Byggeår	1881	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Fyr	
Fredningsomfang	Eksteriør og interiør	
Navigasjonsinstallasjon	1. ordens original linse. Ny LED lanterne. Det gamle fyret slukket og linserotasjon stoppet vinteren 2005. Systemet er intakt og tildekket. Fyrlyset ble erstattet av en trelags diodelanterne (Sabik LED 350) som ble montert over gamlelinsen og festet med stag i taket. 12 stk solcellepanel er montert på stativ på betongsokkel-en på tårnet og batteribanken plassert i 2. etasje i tårnet.	
Bygningsbeskrivelse	Det 31 m høye støpejernstårnet står på en høy, åttekantet, hvitmalt betongsokkel. Støpejernstårnet er rødmalt med et bredt, hvitt belte. I etasjen nedenfor lyktehuset er fyret omkranset av et galleri med rødmalt jernrekkverk. Fyrtårnet er levert av Marinens Hovedverft i Horten. Lyktehuset er fra Akers Mek. Verksted og fyrapparatet fra Lepaute i Paris. Fyrets opprinnelige 1. ordens linseapparat er noe ombygget, men fremdeles i drift. Den første radiotelefonen er lagret i tårnet, likeså loddkasse og et lodd som drev "urverket" for linserotasjonen.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Sokkel av støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Betong 6. Yttervegger: Betong og støpejern. 7. Ytterdører: 2 panelte ramtredører, 1 dobbel port på 2. nivå med fiskebens kledning. 8. Vinduer: støpejernsvinduer 9. Tak: Kjegletak av metallplater over fyrlykt.. 10: Taktekking: Malte jernplater 11. Takrenner og nedløp: Ingen 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med panel. 16 Etasjeskiller: Jernbjelker med gulvbord av tre. 17. Innvendige trapper: Betong nederst og lukkete, malte tretrapper over. 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ventilhetter i fyrlykta. 20. Galleri og balkong: Jerngalleri, rødmalt. 21: Diverse	
Endringshistorikk	Fyrtårnet fremstår som meget autentisk.	
Retningslinjer for videre utvikling	Det er verken nødvendig eller ønskelig med bygningsmessige endringer av fyrtårnet. Det skal normalt ikke være adgang til selve navigasjonsinstallasjonen for andre enn Kystverkets personell. Eventuell tilgang for besøkende skal være regulert i en egen instruks, og skal bare skje i følge med ansvarlig person.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper. Endring av eksisterende eller montering av ny fast innredning / installasjon er søknadspliktig. Dette gjelder også i forbindelse med Kystverkets egen virksomhet.	

Eldre arbeidstegning av fyrtårnet.

Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn
Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn
Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn
Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn	Ytterøyane fyr Tårn

Alle foto: Kystverket 6.5.2013.

Over: Fyrtårnet sett fra øst, adkomst via trapp.

Under: Tårnsokkelen sett fra nord.

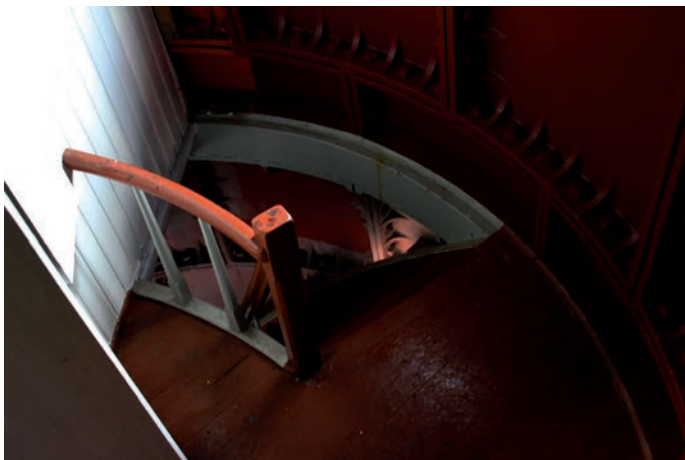
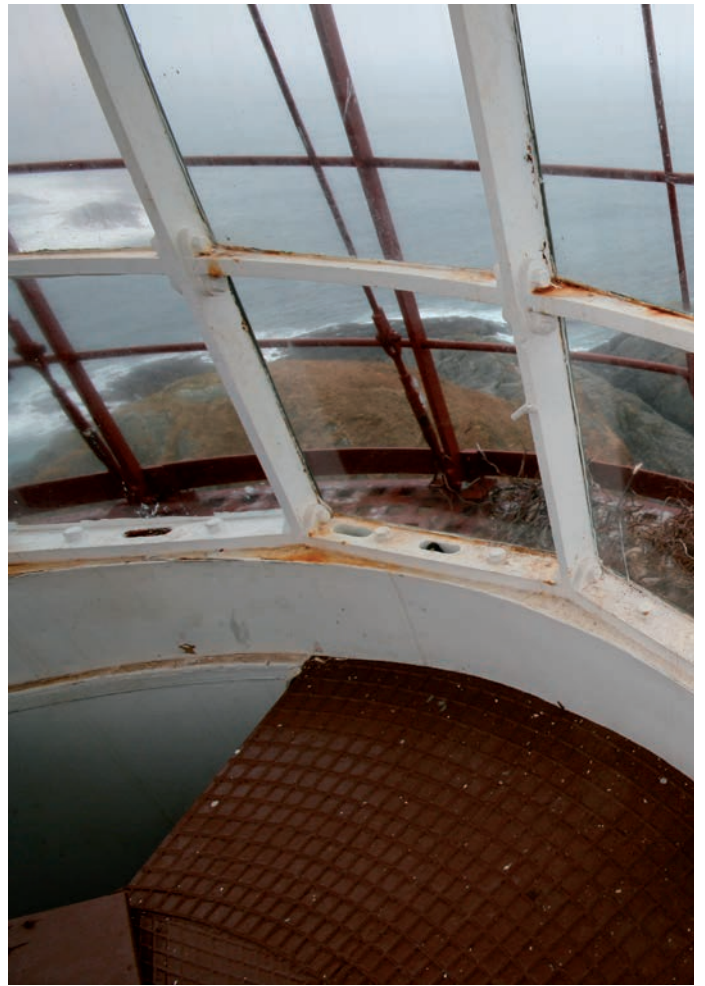
Under: Sett fra vest.

Til høyre: Inngangsdør mot øst.

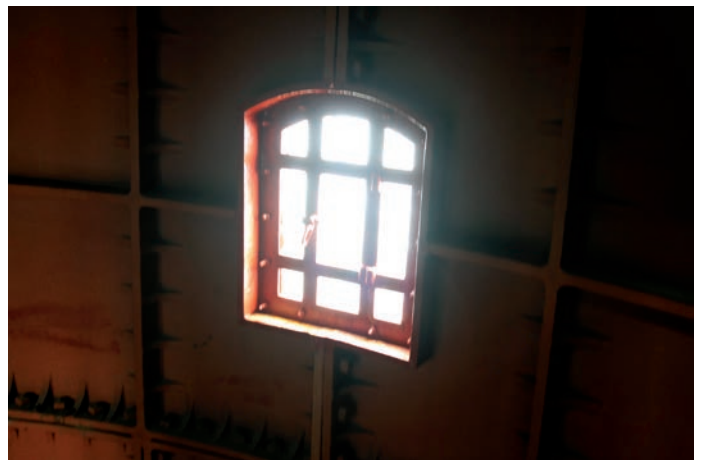

Over: Innepakket og beskyttet linsesystem. Fra fyrlykta.
Under: Linsesokkelen og trappa opp.

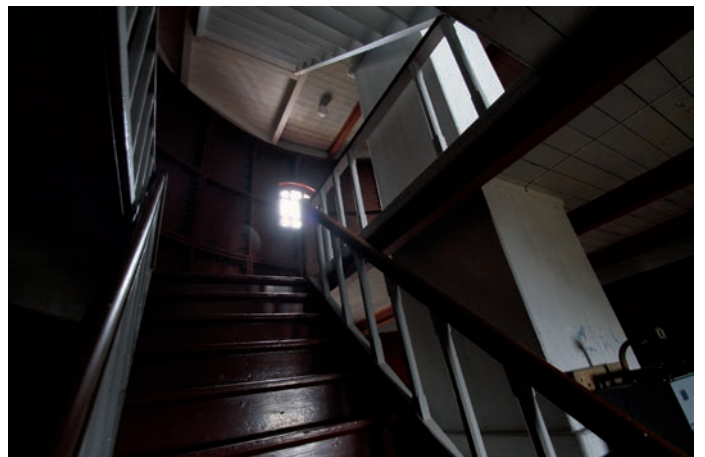
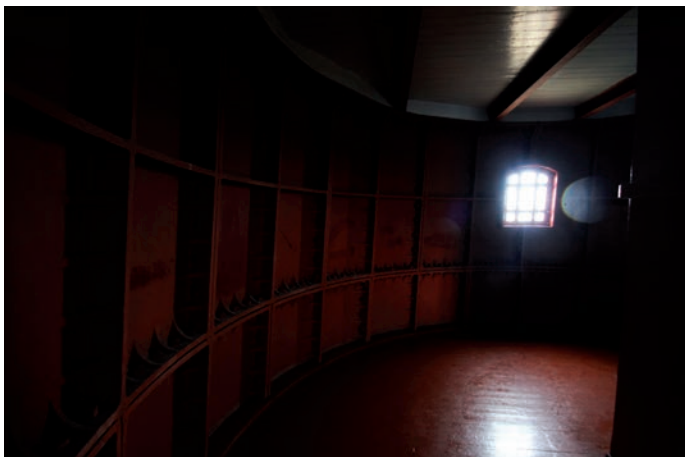
Over: Repos med trekkverk.

Under: Støpejernselementer fra Marinens Hovedverft.

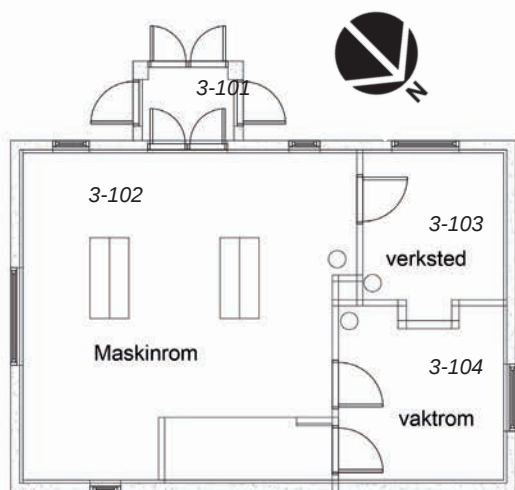
Over: Typisk støpejernsvindu i tårnet.

Under: Tretrapp og jernbjelkekonstruksjon i etasjeskillerne.

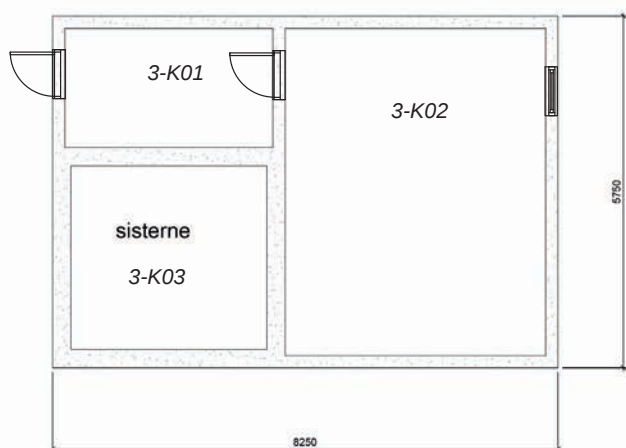

2. Maskinhus

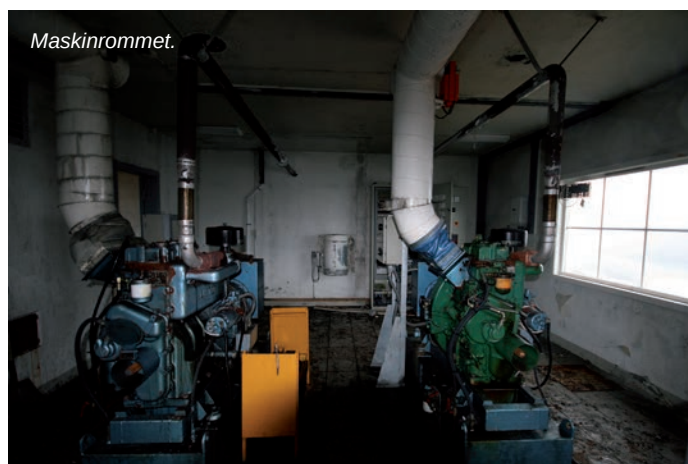
Bygningens navn	Maskinhus	 Foto: Kystverket 6.5.2013.
Askeladden nr.	87360-2	
GAB nr.	176649984	
Byggnr. i fredn.vedtak	3	
Byggeår	1950	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Maskinhus	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Fyrstasjonen ble elektrifisert i 1950, og maskinhuset ble da satt opp, i betong med flatt tak. Veggene er pusset og malt hvite. Taket er tekket med svart tjæreapp.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Støpt betong 6. Yttervegger: Støpt betong 7. Ytterdører: Hvite, panelte ramtredører. Med og uten glassfelt. 8. Vinduer: Hvitmalte støpejernsvinduer. 9. Tak: Flatt betongtak 10. Taktekking: Tjæreapp. 11. Takrenner og nedløp: Innvendig nedløp. 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Halvtak, flatt, over inngangspartiet. 15. Innervegger: Bindingsverk med malte huntonittplater. 16. Etasjeskiller: Betong 17. Innvendige trapper: Betong 18. Piper og ildsteder: En murt og pusset pipe. Opprinnelig flere ovner tilknyttet denne. 19. Luker og ventilasjon: Ventilasjonshetter i ytterveggene. 20. Galleri og balkong: Ingen 21: Diverse	
Endringshistorikk	Relativt få endringer. Dører skiftet.	
Retningslinjer for videre utvikling	I bruk av Kystverket. Ingen andre planer foreligger.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Over: Trapp opp til maskinhuset. Alle foto: Kystverket 6.5.2013

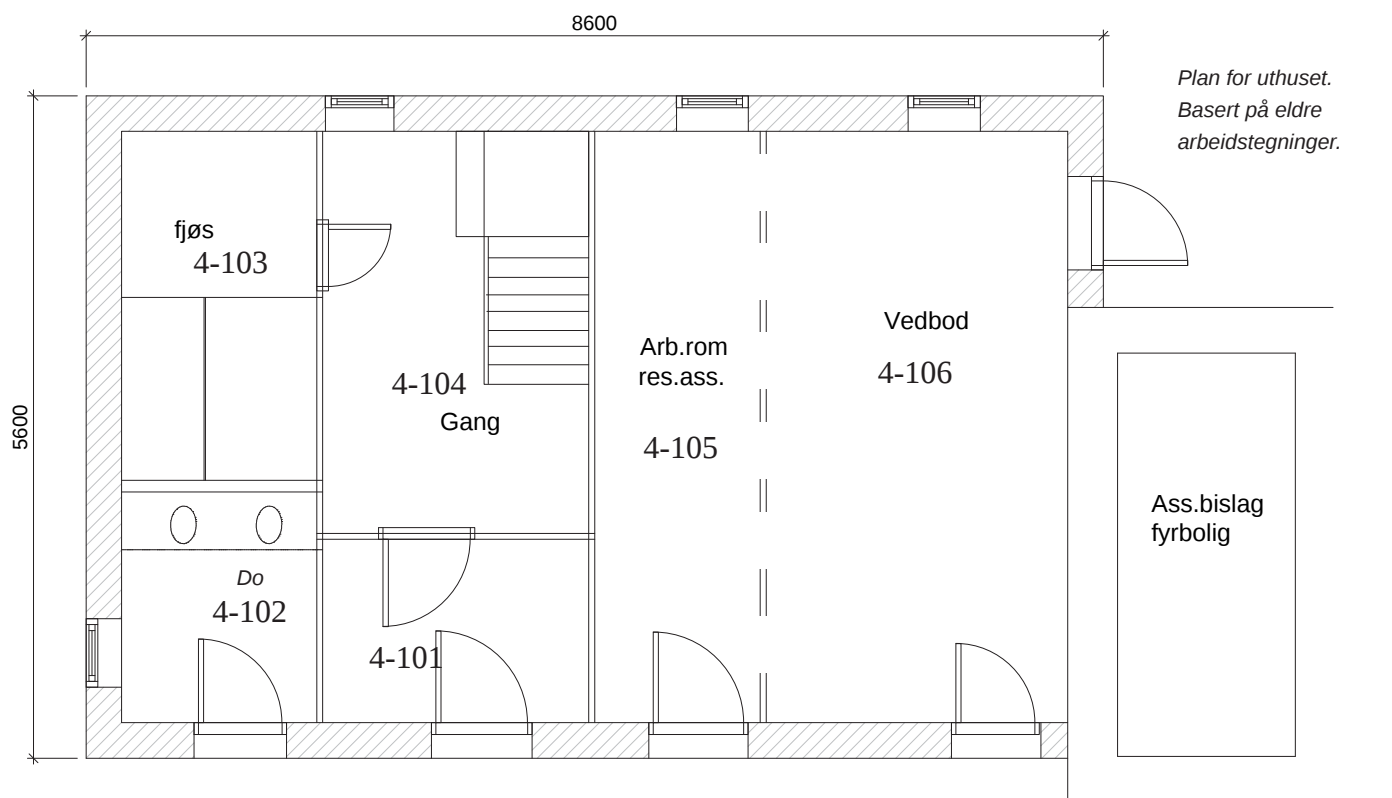

Under: Fasade mot nordvest.

4. Uthus

Bygningens navn	Uthus	
Askeladden nr.	87360-3	
GAB nr.	176649992	
Byggnr. i fredn.vedtak	4	
Byggeår	1881	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Uthus	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Uthuset er bygget i betong og har saltak. Bygningen er bygget i forlengelsen av felleshuset. Grunnmuren og veggen er pusset og malt hvite, og taket er tekket med store skiferheller. Gavlen over 1. etasjen er kledd med eternittplater. Vindusrammene er malt hvite. Ytterdørene er røde.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Betong 5. Gulv på grunn: Tregulv / trebjelkeleag i 1. etasje. 6. Yttervegger: Støpt betong 7. Ytterdører: Malte panelte ramtredører. 8. Vinduer: Fastkarm trevinduer med 1 og 2 glass. 9. Tak: Saltak 10: Taktekking: Store rektangulære skiferheller. 11. Takrenner og nedløp: Lys grå plastrenner og nedløp. 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning 16 Etasjeskiller: Trebjelkelag med gulvbord. 17. Innvendige trapper: enkel, lukket tretrapp 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ingen 20. Galleri og balkong: Ingen 21: Diverse	
Endringshistorikk	Bygningen er lite endret. Noen vinduer, dører og takrenner er skiftet gjennom tidene.	
Retningslinjer for videre utvikling	Uthuset egner seg bra til alternativ forvaltning.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Uthusets fasade mot sydøst (sjøen).

Fasade mot nordøst.

Fasadehjørne mot nord.

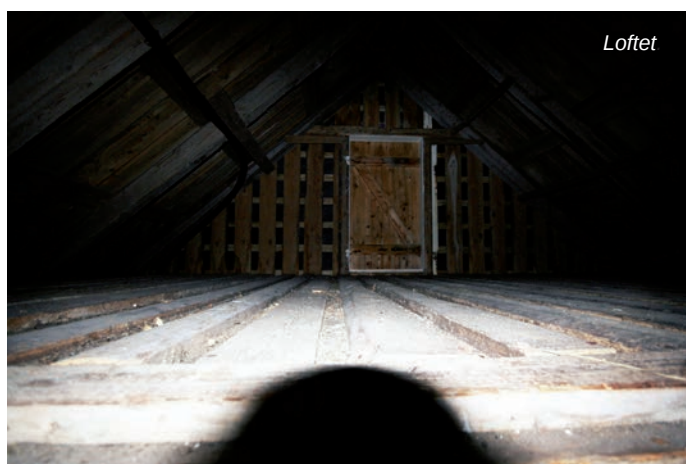
Rom 4-104 gang

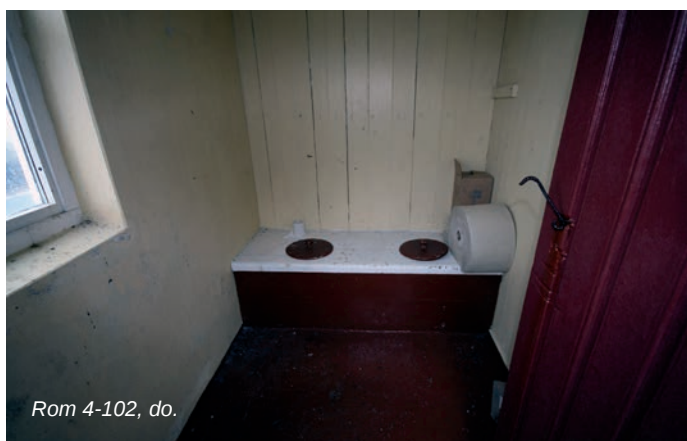
Vedbod og arb.rom for reserveassistent slått sammen.

Trapp til loft fra 4-104.

Loftet

Rom 4-102, do.

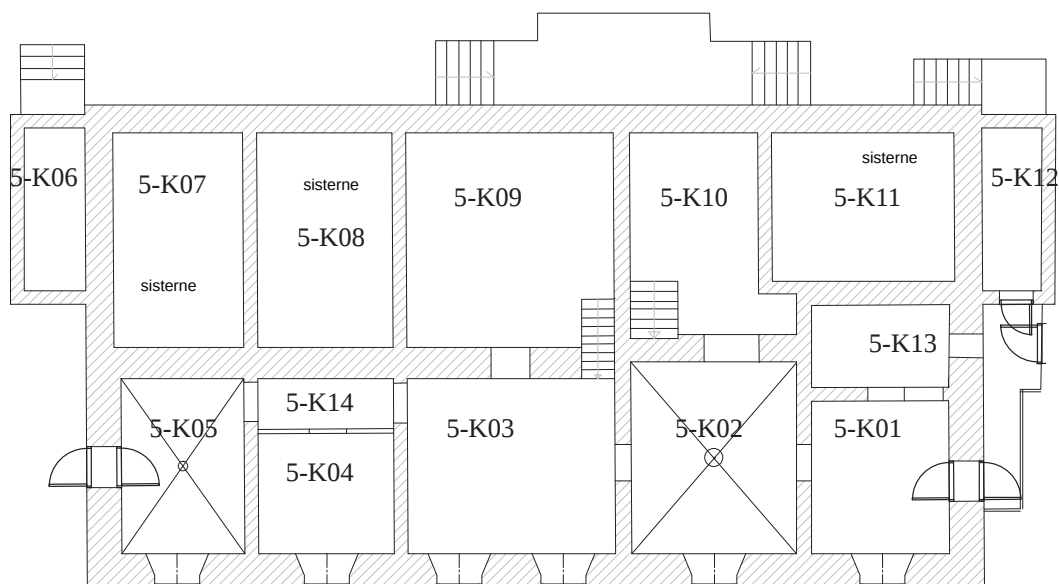
Vedbod ++ 4-105 og 106.

Vindu i do. Alle foto: Kystverket 6.5.2013.

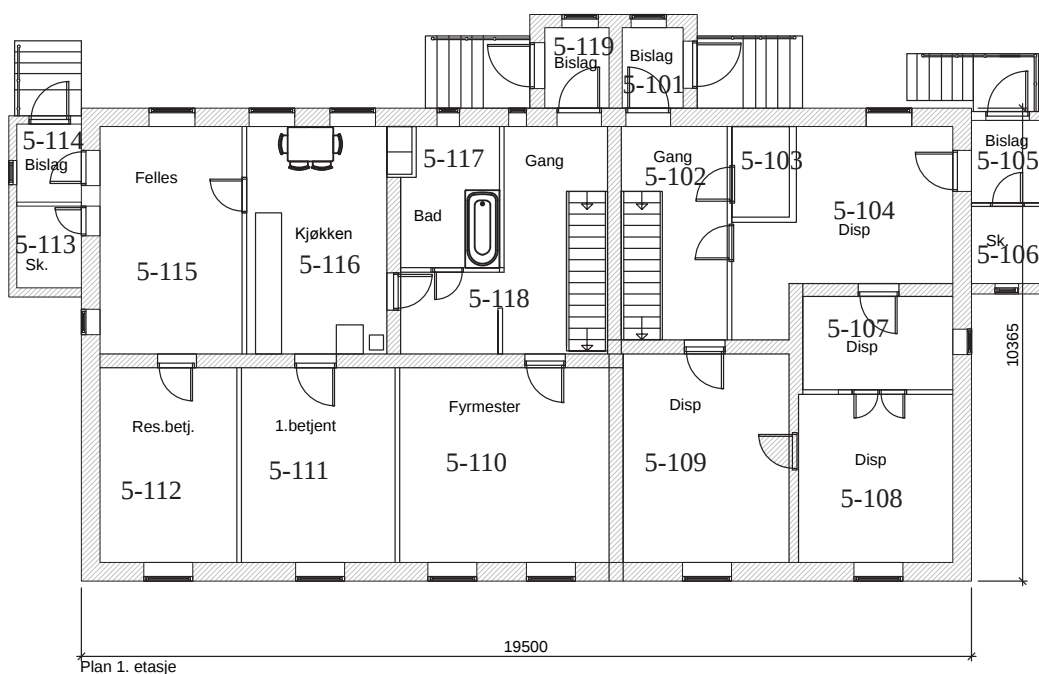
5. Fellesbolig

Bygningens navn	Fellesbolig	
Askeladden nr.	87360-4	
GAB nr.	176650001	
Byggnr. i fredn.vedtak	5	
Byggeår	1881	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Bolig	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Fellesboligen er bygget i betong og har saltak. Grunnmuren og veggene er pusset og malt hvite, fasaden mot havet (syd-sydøst) har trekledning i hovedetasjen pluss eternittplater, og taket er tekket med store skiferheller. Vinduene er hovedsakelig krysspostvinduer, noen vinduer er ett-fagsvinduer med sprosser og enkle vinduer av nyere type uten sprosser. Bygningen har 4 piper. Vindusrammene er malt hvite.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: støpt betong 5. Gulv på grunn: Betong 6. Yttervegger: Støpt betong og delvis bindingsverk 7. Ytterdører: Nyere panelte rammedører. 8. Vinduer: Stort sett krysspost H-vinduer med isolerglass. Enkelte vinduer med fast karm og isolerglass (kjeller). 9. Tak: Saltak. 10: Taktekking: Store rektangulære skiferheller. 11. Takrenner og nedløp: Lys grå plastrenner og nedløp. 12. Beslag: Sinkbeslag på enkelte vindskier/vannbord. 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Skråtak over inngangsparti. 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning eller plater. 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag med gulvbord/belegg, div. himlinger. 17. Innvendige trapper: Lukkete og malte tretrapper. 18. Piper og ildsteder: 4 murte og pussete pipestokker. 19. Luker og ventilasjon: Rør for ventilerings av kjellerrom. 20. Galleri og balkong: Ingen 21: Diverse	
Endringshistorikk	Vinduer og dører er skiftet, men det opprinnelige uttrykket er ivaretatt. En del innredningsmessige endringer er skjedd i forbindelse med overgang til tørnstasjon.	
Retningslinjer for videre utvikling	Felleshuset er i god stand, og godt egnet for alternativ bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

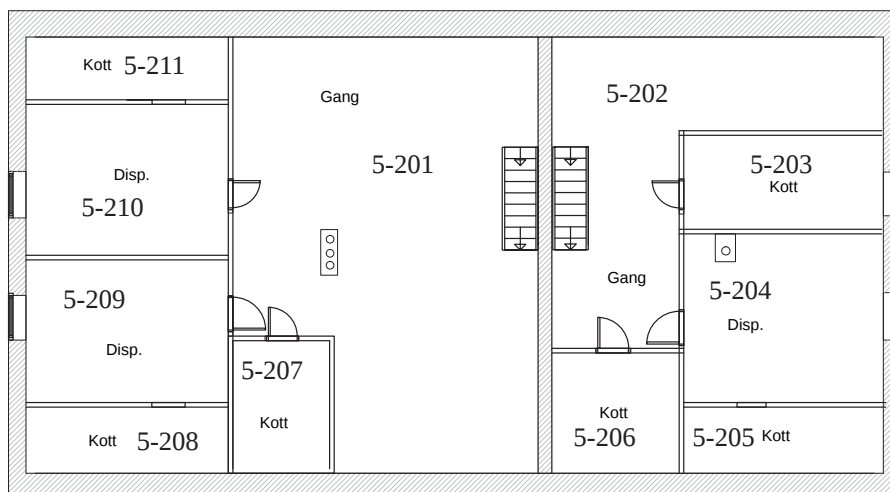

Plan kjeller

Bislag er slått sammen.

Plan 1. etasje

Plan loft

Fasade mot nordvest.

Fasade mot nordvest.

Fasade mot sydvest.

Over: Trapp opp mellom boligen og uthuset og fjøset. Mot sydvest.

Vindfang med gjenmurt dør.

Under: Fasade mot sjøen og sydøst.

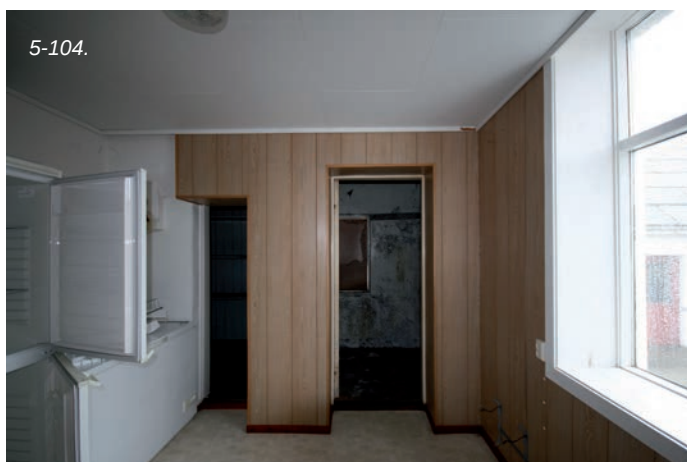

Bislag 5-101 og 5-119 slått sammen.

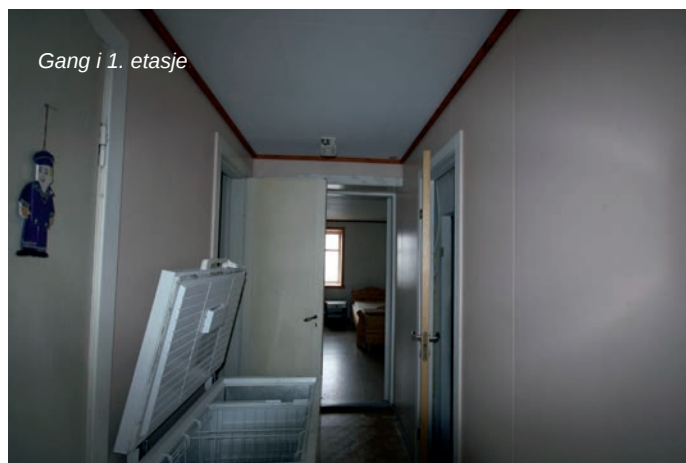

Over: Gang i 1. etasje.

5-104.

Under: Kjøkken 5-116. Alle foto: Kystverket 6.5.2013.

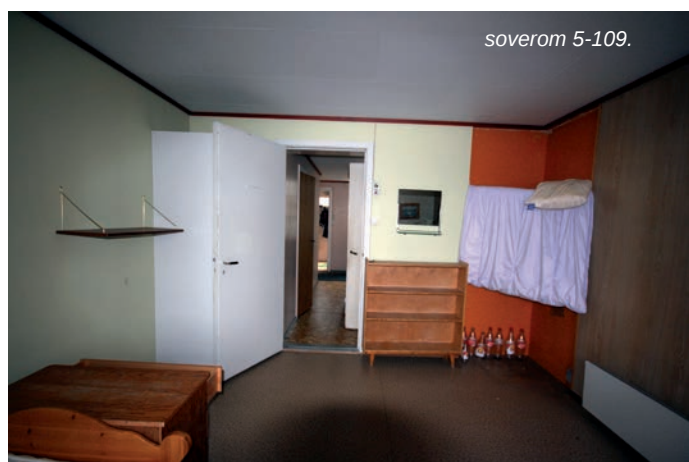

Gang i 1. etasje

Sanitærrom 5-117.

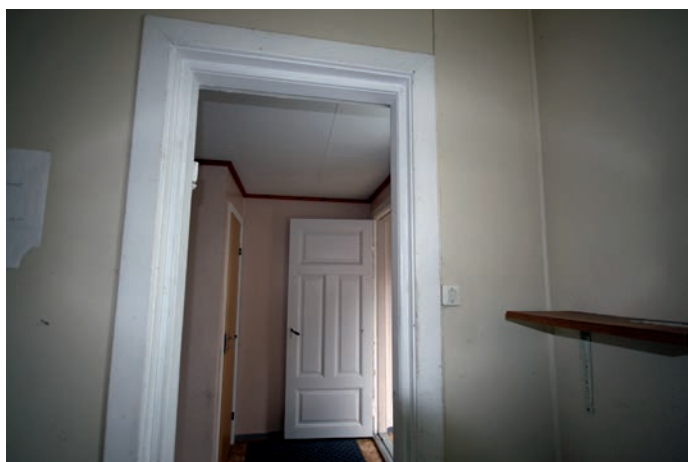

soverom 5-109.

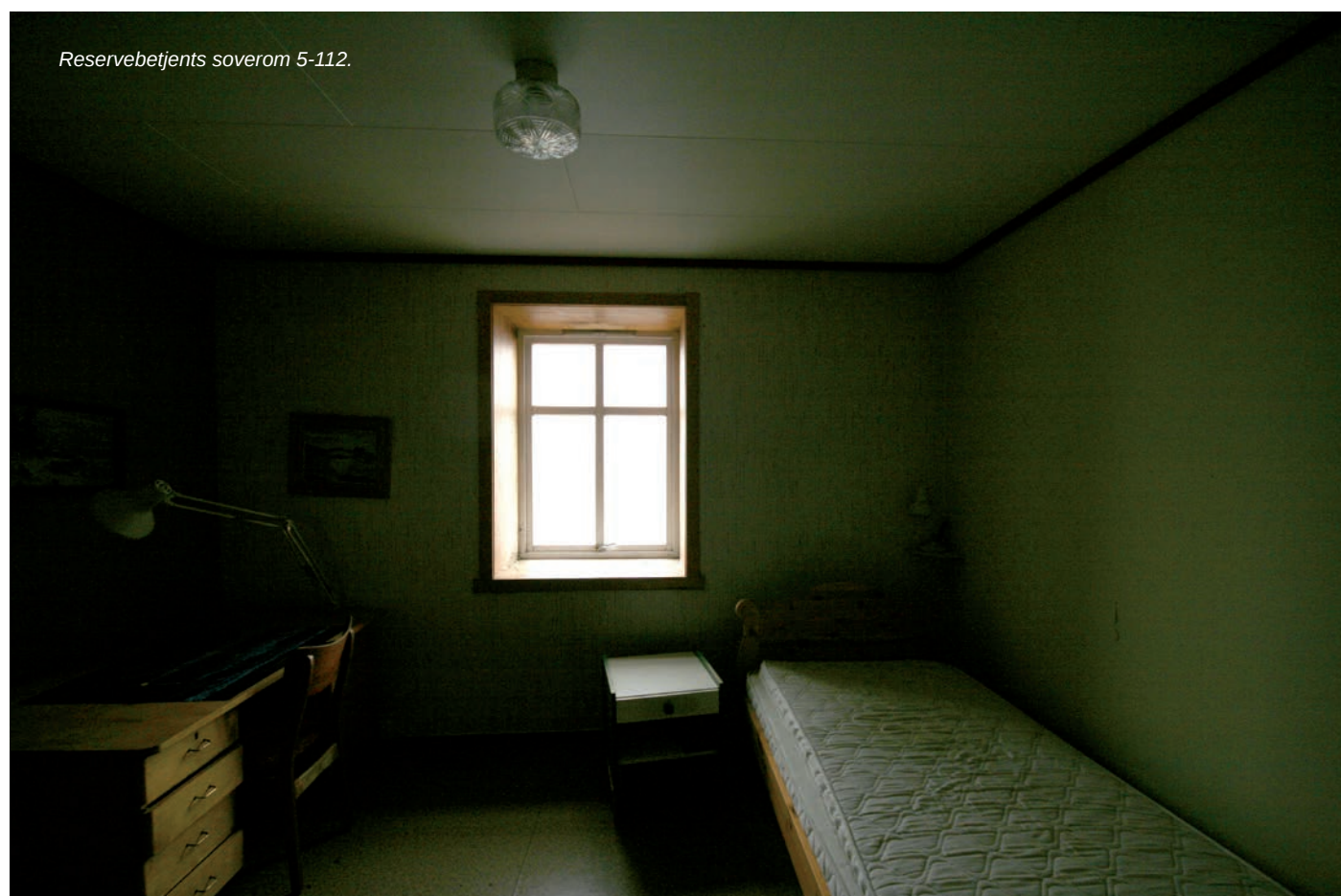

Fyrmesters rom 5-110.

Gang i 1. etasje.

Stue i 1. etasje.

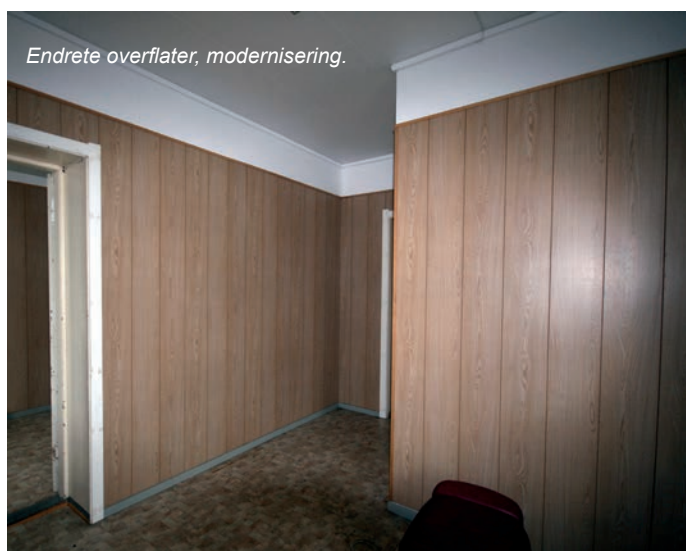
Reservebetjents soverom 5-112.

Soverom 5- 204.

Gang 5-201 i andre etasje.

Endrete overflater, modernisering.

Været slår igjennom.

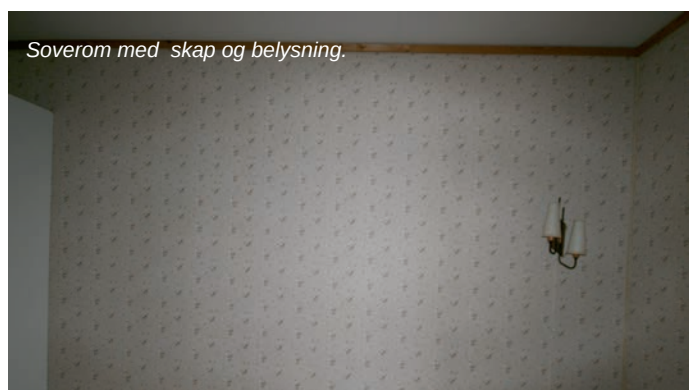
Bislag.

Over: Været sliter på vinduene.

Liten kontorplass

Soverom med skap og belysning.

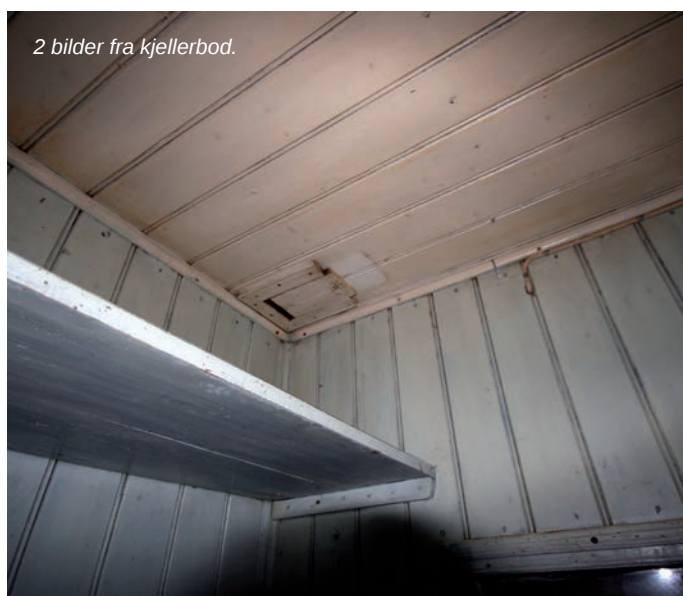

Rom 5-2012 i 2. etasje.

Glimt vestover fra soverom 5-204.

Alle foto: Kystverket 6.5.2013.

2 bilder fra kjellerbod.

2 bilder fra kjeller.

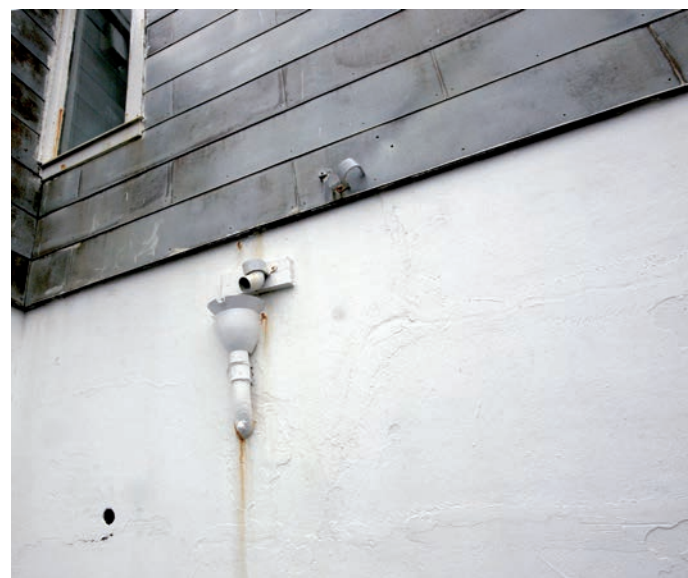

Over og t.v.: Flere foto fra kjelleren.

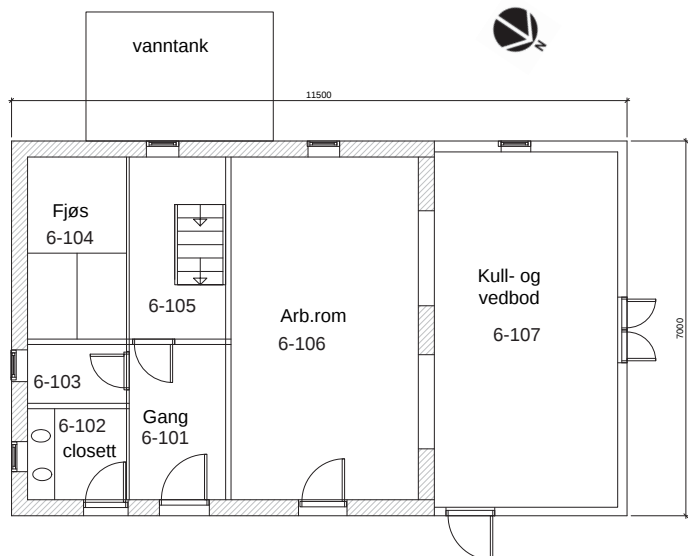

Under og t.v.: Fasaden mot sydvest.

6. Uthus og fjøs

Bygningens navn	Uthus og fjøs	 Foto: Kystverket 6.5.2013
Askeladden nr.	87360-5	
GAB nr.	176650028	
Byggnr. i fredn.vedtak	6	
Byggeår	1881	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Uthus og fjøs	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Uthuset og fjøset er delvis en betongkonstruksjon og en bindingsverkskonstruksjon. Kull- og vedboden er utført i bindingsverk med trekledning. Ytterveggene er ellers av støpt betong med loftsgavler av bindingsverk. Taket er saltak og tekket med store rektangulære skiferheller.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Støpt betong 6. Yttervegger: Støpt betong og bindingsverk 7. Ytterdører: Ramtredør m glassfelt / labankdører, rødmalte 8. Vinduer: Enkle fastkarmvinduer med to glass, originale, og en-rams fastkarmvinduer med isolerglass. 9. Tak: Saltak 10. Taktekking: Store rektangulære skiferheller 11. Takrenner og nedløp: Lys grå plastrenner med nedløp. 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med trekledning. 16. Etasjeskiller: Bjelkelag mot loft 17. Innvendige trapper: Enkel, ubehandlet, lukket tretrapp 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ingen 20. Galleri og balkong: Ingen 21: Diverse	
Endringshistorikk	Noen endringer med hensyn til kledning av innervegger. Vinduer skiftet.	
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningen egner seg bra til ny bruk.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Under: Fasade mot nordøst.

Over: Fasade mot sydvest.

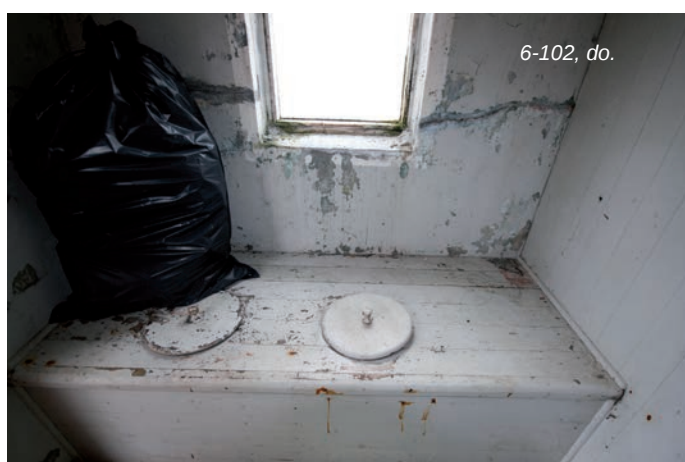
Fasade nordvest.

Under: Fasade sydøst.

Under: 6-106, arb.rom.

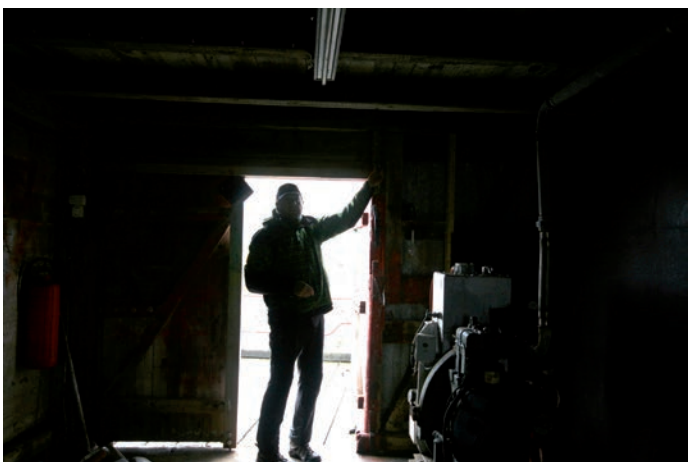
9. Naust

Bygningens navn	Naust	 Foto: Kystverket 6.5.2013
Askeladden nr.	87360-6	
GAB nr.	176650036	
Byggnr. i fredn.vedtak	9	
Byggeår	1	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Naust	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.	
Bygningsbeskrivelse	Naustet har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med røde plast bølgeplater / eternitt bølgeplater. Taket er tekket med store skiferheller. I gavlen mot sjøen er det to store, doble porter.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Pillarer / Såle av betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpt betong 5. Gulv på grunn: Betong 6. Yttervegger: Bindingsverk med opprinnelig tømmermannskledning. Ytre bordlag etstattet med bølgeplater av eternitt / plast. 7. Ytterdører: Labank / store doble rødmalte treporter 8. Vinduer: Åpninger dekket med bølgeplater av plast / glassfiber. 9. Tak: Saltak. 10: Taktekking: Store heller av skifer 11. Takrenner og nedløp: Mangler 12. Beslag: Metallbeslag (sink) istedet for vindskier og vannbord. 13. Takvinduer og luker: Ingen 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Bindingsverk med bordkledning av slettpanel / enkle bord. 16 Etasjeskiller: Betong 17. Innvendige trapper: Ingen 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ingen 20. Galleri og balkong: Ingen 21: Diverse	
Endringshistorikk	Ytterkledning skiftet fra tre til bølgeplater. Det har antagelig vært vinduer, og disse er erstattet med lysplater.	
Retningslinjer for videre utvikling	Egner seg bra for alternativ forvaltning.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Vedlikeholdet skal utføres etter antikvariske prinsipper.	

Over: Fasadehjørne mot syd.

Under: Porter mot landingen.

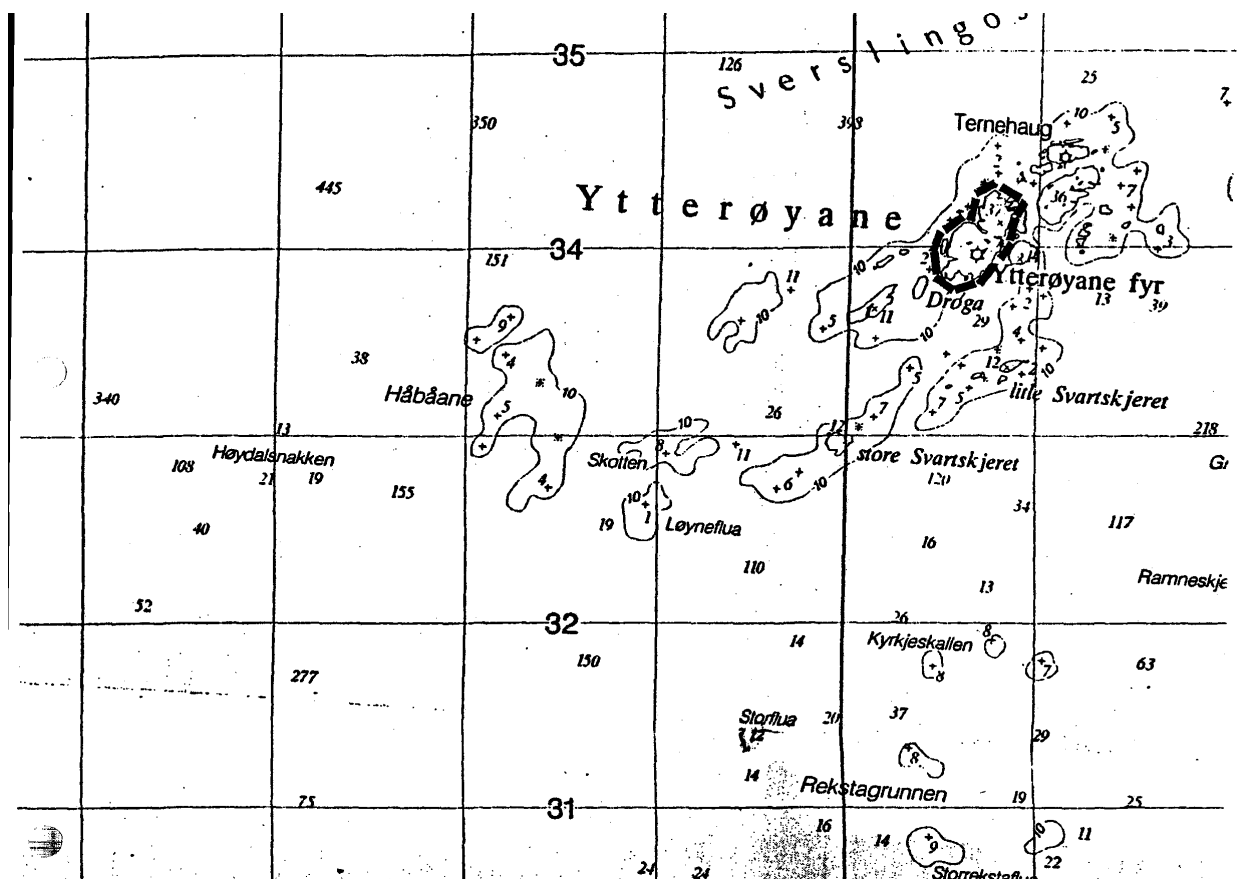

Fasade mot landing. Alle foto: Kystverket 6.5.2013.

Under: To bilder fra naustets interiør.

Ytterøyane fyrstasjon: Det fredete området

Omfanget av fredningen:

Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele holmen som fyrstasjonen ligger på.

Formålet med fredningen: "Formålet med fredningen av Ytterøyane fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn og rige bygninger på fyrstasjonen og området rundt fyrstasjonen.

Fredningsbestemmelser: ". Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Fredningen skal ikke være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen. "

Skjøtsel av området:

Ved skjøtsel av uteområdet skal det tas utgangspunkt i nåværende, eventuelt tidligere situasjon. Eventuell ny beplantning skal ikke tilføre planter som ikke hørte hjemme på fyrstasjonen da den var bemannet. Eldre strukturer som gjerder, rekkverk, tekniske installasjoner osv skal ikke fjernes eller endres uten at det har vært nødvendig kontakt med vernemyndighetene.

Skilting:

All utendørs skilting er søknadspliktig. Det skal legges opp til en nøktern og enhetlig bruk av skilting. Skiltingen skal være i tråd med Kystverkets retningslinjer for skilting, og hovedformålet er formidling av fyrstasjonens historie. Andre offentlige myndigheters skilting skal i størst mulig grad tilpasses Kystverkets skilting.

Vedlegg 1: Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner.

28.06.2012

Region	Fredete fyrstasjoner	Bygninger i Kystverkets eie	Ikke fredete fyrstasjoner	Bygninger i Kystverkets eie	SUM
Sørøst	20		8		28
	Torbjørnskjær		Struten		
	Homlungen		Strømtangen Fredrikstad		
	Færder		Digerudgrunnen		
	Store Færder (ruin)		Steilene		
	Svenner		Tvistein		
	Stavernsodden		Langøytangen	delvis	
	Jomfruland		Songvår		
	Strømtangen Kragerø		Søre Katland		
	Stavseng				
	Lyngør				
	Ytre Møkkalasset				
	Store Torungen				
	Lille Torungen				
	Homborsund				
	Grønningen				
	Oksey				
	Ryvingen				
	Hatholmen				
	Lindesnes				
	Lista				
Vest	12		11		23
	Eigerøy	delvis	Lille Prestskjær		
	Feistein		Viberodden		
	Kvitsøy		Flatholmen		
	Geitungen		Fjøløy		
	Utsira		Ryvarden	delvis	
	Røværsholmen		Holmengrå		
	Slåtterøy		Kvanhovden		
	Hellisøy		Hendanes		
	Utvær		Ulvesund		
	Geita		Skongenes		
	Ytterøyane		Kråkenes		
	Stabben				
Midt-Norge	19		16		35
	Runde		Svinøy		
	Grasøyane		Flåvær		
	Hogsteinen		Lepsøyrev		
	Alnes	delvis	Erkna		
	Ulla		Storholmen		
	Ona	delvis	Flatflesa		
	Kvitholmen		Bjørnsund		
	Grip		Hestskjær		
	Haugjegla		Stavenes		
	Sletringen		Tyrhaug		
	Sula	delvis	Skalmen		
	Vingleia		Terningen		
	Halten		Finnvær		
	Kjeungskjær		Asenvågøy		
	Kaura		Grinna		
	Buholmråsa		Gjeslingene		
	Kya				
	Nordøyane				
	Sklinna				
Nordland	10		8		18
	Bremstein		Ytterholmen		
	Åsvær		Træna		
	Myken		Kalsholmen		
	Landegode		Tennholmen		
	Måløy-Skarsholmen		Bargøy		
	Trangøy		Moholmen		
	Skrova		Glåpen		
	Skomvær		Værøy		
	Anda				
	Andenes				
Troms og Finnmark	7		3		10
	Hekkingen		Torsvåg		
	Fugløykalven		Fruholmen		
	Slettnes		Helnes		
	Kjølnes				
	Makkaur				
	Vardø				
	Bøkfjord				Tils.
Totalt antall	68		46		114

Vedlegg 2: Fredningsvedtak for Ytterøyane fyrstasjon.

SAKSBEHANDLER
førstekonsulent Liv Nygaard
DERES REF.

INNVALGSTELEFON
22 94 04 93
DERES DATO

TELEFAKS
22 94 04 07

VÅR REF.
98/03670-12
Ark. B- 301

VÅR DATO

15 NOV. 1999

BJERKHAUG

- Kystdirektoratet
- Kystverket 2. Distrikt
- Flora kommune
- Sogn og Fjordane fylkeskommune

YTTERØYANE FYRSTASJON - GNR. 39 BNR. 2
(STATEN V/ KYSTDIREKTORATET) - FLORA KOMMUNE

VEDTAK OM FREDNING MED HJEMMEL I LOV OM KULTURMINNER
§§ 15 OG 19, JFR. § 22

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§15 og 19, jfr. § 22, fatter herved Riksantikvaren vedtak om fredning av Ytterøyane fyrstasjon, gnr. 39 bnr. 2.

Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Miljøverndepartementet til Riksantikvaren ved departementets vedtak av 30. juni 1989 med endringer fastsatt 23. desember 1992.

Omfanget av fredningen

Fredningsvedtaket omfatter støpejernstårn med fyrlykt og øvrige bygninger på fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 15:

1. Fyr
3. Maskinhus
4. Uthus
5. Fellesbolig
6. Uthus og fjøs
9. Naust

Tallene refererer seg til vedlagte kart fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Fredningen gjelder fyrtårnets eksteriør og interiør og de øvrige bygningenes eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

Dronningensgate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

Dok.navn: \\rasrv5\lbn\fyrsognogfjordane\ytteroyane\vedtak.doc

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 Internett: riksantikvaren@ra.dep.no

RIKSANTIKVAREN

Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele holmen som fyrstasjonen ligger på.

Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart datert 11. januar 1999 og påført Riksantikvarens stempel, vedlegg 1.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen av Ytterøyane fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn og øvrige bygninger på fyrstasjonen og området rundt fyrstasjonen.

Fredningsbestemmelser

De følgende fredningsbestemmelsene er fastsatt med hjemmel i lov om kulturminner §§ 15 og 19. Bestemmelsene gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid samt forskrift om faglig ansvarsfordeling.

1. Riving

Det er ikke tillatt å rive bygningene eller deler av disse.

2. Ombygging

a) Fyrtårnet

Det er ikke tillatt å bygge om bygningens eksteriør eller interiør.

b) De øvrige bygningene

Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

3. Utskifting av materialer mm.

a) Fyrtårnet

Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningens eksteriør eller interiør, er ikke tillatt.

b) De øvrige bygningene

Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningenes eksteriør, er ikke tillatt.

4. Tilbakeføring

Tilbakeføring til opprinnelig eller tidligere utseende kan tillates under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på dokumentert grunnlag og etter godkjenning av forvaltningsmyndighet.

5. Vedlikehold

Vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningenes egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

6. Det fredete området

Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

7. Fredningen skal ikke være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen.

Følger av fredningen

Når det gjelder behandling av fredete områder, bygninger og anlegg, vises det til bestemmelsene i lov om kulturminner §§ 15a-19 og 21 samt fredningsbestemmelsene over.

I henhold til Miljøverndepartementets vedtak om delegering av 30. juni 1989 med endringer av 23. desember 1992 er forvaltningen av fredete områder, bygninger og anlegg lagt til den enkelte fylkeskommune. Riksantikvaren er klageinstans for enkeltvedtak fattet av fylkeskommunen, jfr. forvaltningsloven § 28.

I henhold til lov om kulturminner §§ 15a og 19 kan departementet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra fredningen for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete kulturminnet eller området. Denne dispensasjonsmyndigheten er i henhold til forskrifter av 23. desember 1992 delegert til den enkelte fylkeskommune.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til å sette i verk alle typer bygningsmessige arbeider og utomhusarbeider utover vanlig vedlikehold innenfor det fredete området. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen som avgjør om tiltaket kan iverksettes. Er det tvil om et tiltak er å anse som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen kontaktes.

Det er eier som har ansvaret for det løpende vedlikehold av fredete bygninger, anlegg og områder.

Bakgrunn for fredningssaken

Fredningen av Ytterøyane fyrstasjon har sin bakgrunn i et samarbeid mellom Kystdirektoratet og Riksantikvaren om utarbeidelse av en plan for bevaring og bruk av fyrstasjonene i landet. På grunnlag av planen er det valgt ut et representativt utvalg av landets fyrstasjoner som skal vernes gjennom fredning.

Fyrstasjonene langs kysten er markante kulturminner som på en spesiell måte er med på å karakterisere Norge som kyst- og sjøfartsnasjon. Fyrstasjonene har både kulturhistorisk og arkitektonisk verdi; kulturhistorisk ved deres tilknytning til sjøfart, fyrvesen og kystkultur og arkitektonisk ved deres særegne form og plassering. Oppbyggingen og utviklingen av et landsomfattende fyrsystem med over 200 fyrstasjoner spredt langs hele kysten, er et av de mest omfattende prosjekter den norske stat har gjennomført.

I dag er fyrstasjonene utsatt for store forandringer med hensyn til bruk og drift. Dette har gjort det nødvendig å ta stilling til hvilke fyrstasjoner som skal bevares i sin nåværende form. Gjennom fredning vil Riksantikvaren legge antikvariske prinsipper og retningslinjer til grunn for den videre behandling og bruk av fyrstasjonene. Dessuten ønsker Riksantikvaren at fyrstasjonene skal ha fredningsstatus som kulturminner av nasjonal verdi og interesse.

Eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

Staten v/ Kystdirektoratet står som eier av Ytterøyane fyrstasjon.

Fyrstasjonen ligger i et område som er vernet som naturreservat etter lov om naturvern.

Ytterøyane fyrstasjon som kulturminne. Beskrivelse av anlegget

Ytterøyane fyrstasjon ligger på en øy nordvest for Kinn i Flora kommune. Fyrstasjonen ble opprettet i 1881 og er et kystfyr. Fyrstasjonen har et høyt støpejernstårn som står på en betongsokkel. Maskinhus, fellesbolig og uthus ligger tett samlet ved fyret. Stasjonen omfatter også naust og landing. Ved veien ned til landing ligger en tuft etter en smie. Landingsforholdene er brukbare. Området er preget av beiting mellom fjellknausene. Det har en rik flora og et rikt fugleliv.

Det 31 m høye støpejernstårnet (1) står på en høy, åttekantet, hvitmalt betongsokkel. Støpejernstårnet er rødmalt med et bredt, hvitmalt belte. I etasjen nedenfor lyktehuset er fyret omkranset av et galleri med rødmalt rekkverk. Fyrtårnet er levert av Marinens Hovedverft i Horten. Lyktehuset er fra Aker Verk og fyrapparatet fra Lepaute i Paris. Fyrets opprinnelige 1. ordens linseapparat er noe ombygget, men fremdeles i drift. Den første radiotelefonen er lagret i tårnet, likeså loddkasse og et lodd som drev «urverket» for linserotasjonen.

Fyrstasjonen ble elektrifisert i 1950, og det ble da satt opp et maskinhus (3) i betong med flatt tak. Veggene er pusset og malt hvite. Taket er tekket med svart tjæreapp.

Uthuset (4) er bygget i betong og har saltak. Bygningen er bygget i forlengelsen av felleshuset (5). Grunnmuren og veggene er pusset og malt hvite, og taket er tekket med store skiferheller. Vindusrammene er malt hvite.

Fellesboligen (5) er bygget i betong og har saltak. Grunnmuren og veggene er pusset og malt hvite, og taket er tekket med store skiferheller. Vinduene er hovedsakelig krysspostvinduer, noen vinduer er 1-fagsvinduer med sprosser og enkelte vinduer er av nyere type uten sprosser. Bygningen har tre piper. Vindusrammene er malt hvite.

Naustet (9) har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med røde bølgeplater i plast. Hushjørnene har hvite hjørnemarkeringer. Taket er tekket med store skiferheller. Naustet har 2 rødmalte, doble dører i nordre gavlvegg.

Innenfor fredningsområdet er det foruten bygningene kulturminner som grunnmur etter tidligere smie, betongtrapper med rødmalte stangjersrekkverk, oppmurt gangsti med rødmalte stangjersrekkverk og landing med kran.

Fyrstasjonen er bemannet.

Nærmere beskrivelse

For nærmere beskrivelse av Ytterøyane fyrstasjons historie vises det til vedlagte utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug og Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket

«Nasjonal verneplan for fyrstasjoner»s vurdering

I «Nasjonal verneplan for fyrstasjoner» er det gitt følgende vurdering av Ytterøyane fyrstasjon:

«Ytterøyane fyrstasjon er et tett, velformet anlegg med betongbebyggelse samlet rundt det høye støpejernstårnet. Fyrstasjonens silhuett er synlig på lang avstand. Bygningene har stor grad av opprinnelighet og fyrteknisk utstyr er bevart. Fyrvokterboligen er en spesielt harmonisk betongbygning. Stasjonen har miljøbetydning i sammenheng med øya Kinn.»

Det følger av lov om kulturminner § 15 at Riksantikvaren kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Videre kan Riksantikvaren i henhold til lov om kulturminner § 19 frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet.

På bakgrunn av vurderingen ovenfor finner Riksantikvaren at Ytterøyane fyrstasjon er et så verdifullt bygningsanlegg i både kulturhistorisk og arkitektonisk sammenheng at det oppfyller betingelsene for fredning etter bestemmelsen i § 15.

Riksantikvaren finner videre at det er hjemmel for å frede det avsatte området, i henhold til bestemmelsen i § 19. Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede hele holmen for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.

Saksgang frem til fredningsvedtaket

Varsel om igangsettelse av fredningssak ble i samsvar med lov om kulturminner § 22.1 meddelt Kystverket 2. distrikt, Flora kommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune i brev av 6. september 1995. Samtidig ble meldingen kunngjort i Norsk lysingsblad, Firda og Bergens Tidende. Det er ikke kommet inn uttalelser til varselet.

Det ble deretter utarbeidet fredningsforslag som ble sendt på høring til berørte parter i brev av 29. januar 1999. Forslaget ble samtidig lagt ut til offentlig ettersyn i Flora kommune, Sogn og Fjordane fylkeskommune samt kunngjort i Norsk lysingsblad, Firda og Bergens Tidende. Det er kommet inn tre (3) uttalelser til fredningsforslaget:

1. Uttalelse fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane i brev av 15. februar 1999
2. Uttalelse fra Kystverket 2. distrikt i brev av 17. februar 1999
3. Uttalelse fra Sogn og Fjordane fylkeskommune i brev av 6. april 1999

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane er positiv til fredningsforslaget av Ytterøyane fyrstasjonen etter lov om kulturminner. Fylkesmannen informerer om at Ytterøyane fyrstasjon ligger i et område som er vernet som sjøfuglreservat. Naturvernloven har generelt ferdselsforbud i fredningsområdet fra april til og med juli. Kystverket og Telenor er unntatt fra ferdselsforbudet til sine anlegg. Fylkesmannen ønsker at vedlikehold av større omfang blir lagt utenfor hekketiden. Videre ønsker ikke Fylkesmannen å åpne opp for omfattende ferdsel i fredningsområdet i hekketiden. Kontrollert ferdsel til andre årstider er akseptabelt. Fylkesmannen tror det ligger til rette for et godt samarbeid mellom forvalterene av naturvernloven og kulturminneloven på Ytterøyane fyrstasjon.

Riksantikvaren har forståelse for at det ikke er ønskelig med omfattende ferdsel i sjøfuglreservatet i hekketiden. Riksantikvaren ønsker også et godt samarbeid om de to særlovene.

Kystverket 2. distrikt har bemerkninger vedrørende fredningsforslagets fredningsbestemmelser, pkt 7. Kystverket ønsker at det åpnes for montasje av nyere teknologi på fyrstasjonen. Dette inkluderer også endring av bygningsmasse dersom tekniske behov endres. Kystverket ønsker dette tilføyet under pkt. 7.

Riksantikvaren mener at pkt. 7 i fredningsbestemmelsene er utformet slik at det ivaretar Kystverkets ønsker angående framtidig teknisk drift av fyrstasjonen.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i hovedutvalg for kultur den 24. mars 1999 behandlet fredning av fyrstasjoner i Sogn og Fjordane. Hovedutvalg for kultur er positive til fredningsforslagene.

Fredningsforslaget av 29. januar 1999 ble i brev av 5. mai 1999 oversendt Flora kommune for behandling i kommunestyret.

Riksantikvaren har mottatt brev av 6. mai 1999 fra Flora kommune. Flora kommune vedtok å godkjenne fredningsforslaget for Ytterøyane fyrstasjon i bystyremøte 27. april 1999. På bakgrunn av kommunestyrets vedtak og ovenstående begrunnelse finner Riksantikvaren det riktig å fatte vedtak om fredning av Ytterøyane fyrstasjon.

Opplysninger om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens fredningsvedtak kan påklages til Miljøverndepartementet, jfr. Forvaltningslovens § 28. Eventuell klage skal stiles Miljøverndepartementet, men sendes Riksantikvaren. Klagefrist er 3 uker innen mottakelsen av fredningsvedtaket. Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med lov om kulturminner § 22,5.

Vennlig hilsen

Nils Marstein
riksantikvar

Unni Grønn

Vedlegg:

- Kart, datert 11. januar 1999
- Kopi av utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Gjenpart

m/vedlegg:

- Miljøverndepartementet
- Sogn og Fjordane fylkeskommune, Kulturetaten
- Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Miljøvernavd.

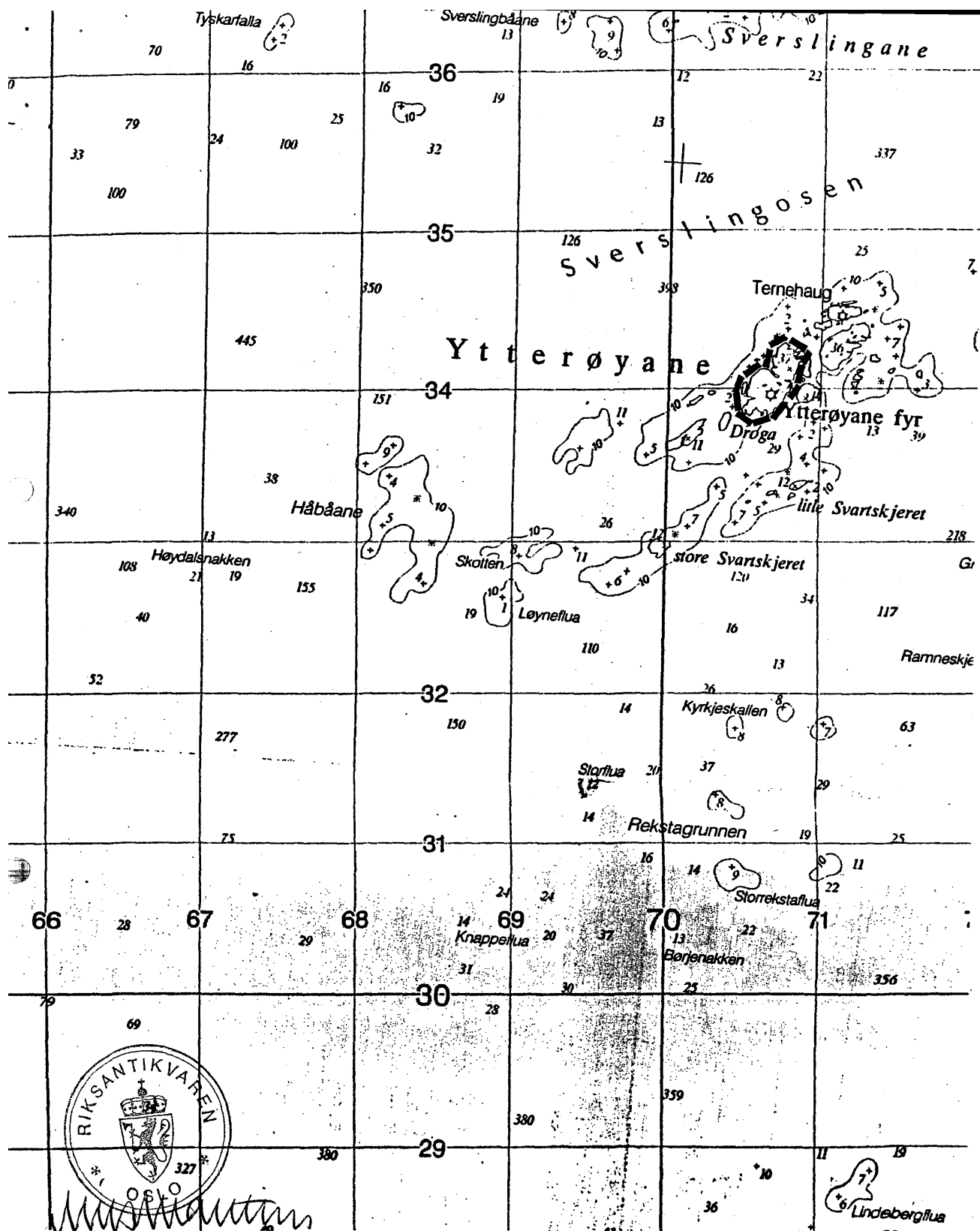
Likelydende brev til:

Kystdirektoratet
Postboks 8158 Dep
0033 Oslo

Kystverket 2. distrikt
Postboks 466
5501 Haugesund

Flora kommune
Postboks 43
6901 Florø

Sogn og Fjordane fylkeskommune
Postboks 97
5840 Hermansverk

YTTERØYANE FYRSTASJON - GNR. 39 BNR. 2
(TATEN V/ KYSTVERKET) - FLORA KOMMUNE

--- AVGRENSNING AV FREDNINGSOMR.

1. JANUAR 1999, RIKSANTIKVAREN

0 500 1000 2000 3000 m

Ytterøyene fyrstasjon

BELIGGENHET:

3 km nordvest for Kinn, ca.
20 km vest for Florø,
61 34,3 4 40,8. G.nr. 39,
b.nr. 2, Flora kommune

OPPRETTET:

1881

FYRBYGNING:

Rødt jerntårn med hvitt belte,
31 m høyt

LYSKARAKTER:

3 lynblink hvert minutt, hvitt,
lyser rundt

LYSSTYRKE:

2 799 000 cd (1. orden)

LYSETS HØYDE:

57,5 m over høyvann

LYSVIDDE:

20,4 n mil

BRENNETID:

9.7.—28.5.

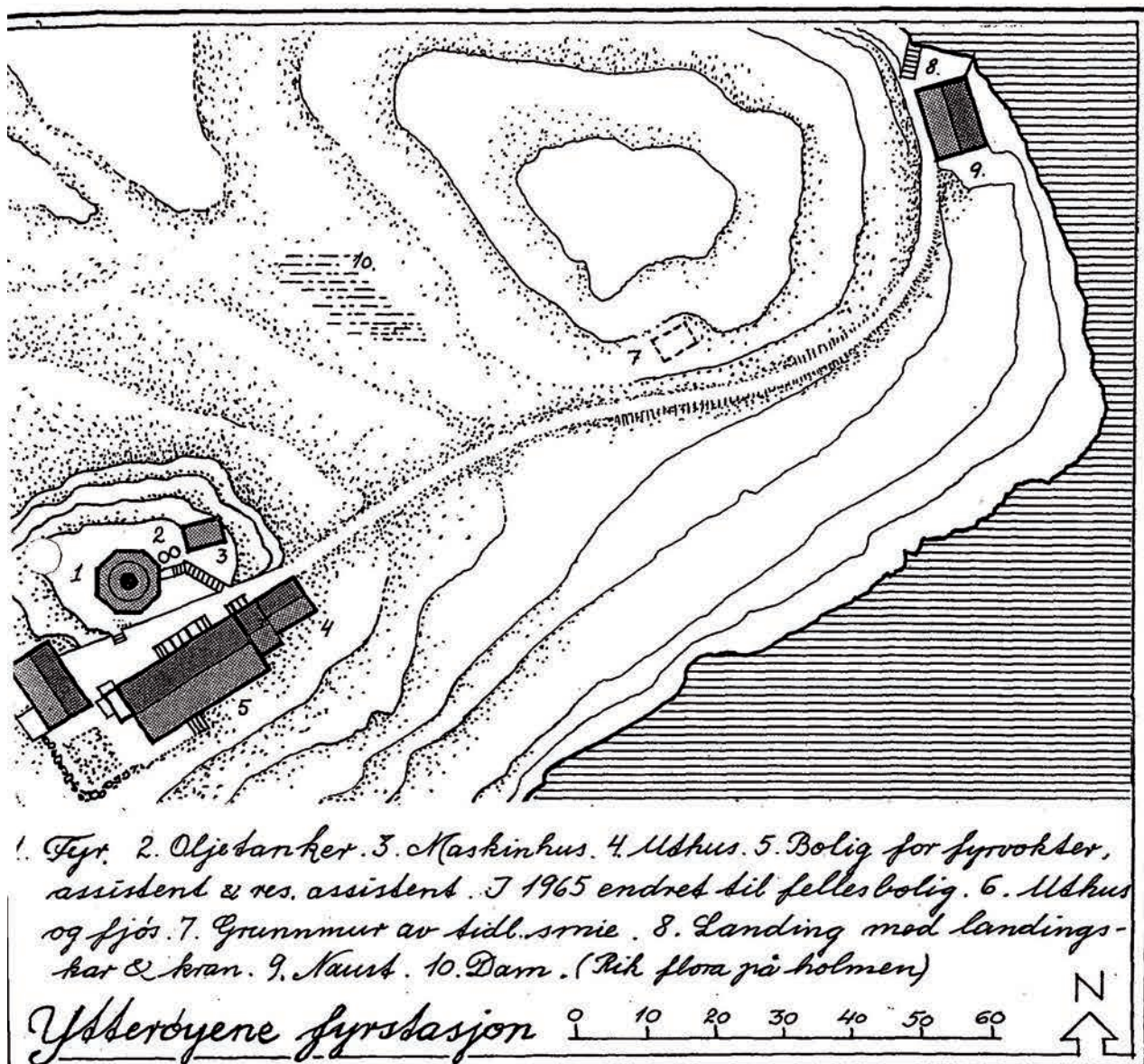
Fyrkommisjonen av 1851 foreslo et kyst- og innseilingsfyr på Ytterøyene og uttalte:

«Fra Fejeøe til Statlandet er 20 Sømile, og til det norden derfor værende Fyr, Rundø, 25 mile. Paa denne Strækning ansaae Commissionen det fornødent at udsøge Pladsen for et Kystfyr saa nær midtveis som muligt, og da Kind netop har en saadan Beliggenhed, samt er i Nærheden af et af de større og almindelige benyttede Løb fra Havet til Ledet, saa blev den og dens Udvær befaret, hvorved man bestemte seg for Ytterøe, 1 Qvartmile i NV fra Kind.»

For ikke å risikere forveksling med andre fyr hadde kommisjonen foreslått at det skulle bygges to fyr på Ytterøyene. I de ca. 30 år som var gått siden kommisjonens vurdering, hadde det vært en sterk utvikling på det fyrtekniske område. Man kunne velge mellom en rekke forskjellige lyskarak-

Ytterøyene fyrstasjon sett fra nordvest. Foto 1981.

etter situasjonsplan fra 1954.

stasjonen sett fra øst. Foto 1981.

terer, slik at det ikke var fare for å forveksle noen av de store kystfyrene. Bevilgning til Ytterøyene fyr ble gitt over tre årsbudsjetter i 1879/82.

Hele holmen hvor fyret skulle stå, ble innkjøpt for kr. 5 440,- som var ifølge takst.

Støpejernstårnet ble levert fra Marinens Mek. Verksted i Horten og lyktehuset fra Aker Verk. Et 1. ordens fyrapparat ble innkjøpt fra Lepaute i Frankrike.

Boligen ble satt opp i betong og målte 20x10,7 m, hvor fyrvokteren fikk tre værelser, et kammer, kjøkken og loftsværelse. Assistenten fikk det samme minus kammeret, mens reserveassistenten, som bare hadde seks måneders tjeneste, fikk et lite værelse og kjøkken. Det ble videre satt opp to uthus, begge i betong, på henholdsvis 7,8 x 6,9 og 7,8 x 5,7 m hvor det bl.a. var innredet fjøs. Noen særlig gårdsdrift ble det antakelig ikke til. I en eldre beskrivelse av stasjonen står det:

«Næsten hele holmen er bratlændt og ubekvem. Den avgir f.t. ca. 3/4 kofor hø samt en liten haveflæk for grønsaker. Assistenten har et havestykke samt kollen «Snehætten», hvorpaa kan fødes nogle sauer.»

Et båtnaust på 10 x 7,5 m ble satt opp ved havnen ca. 150 m fra fyret. Senere ble havnen utbedret med et høyere landingskar med svingkran. Havneforholdene er gode. Båtene kan ligge ved landingen i rolig sommervær. Om vinteren må de landsettes med svingkranen.

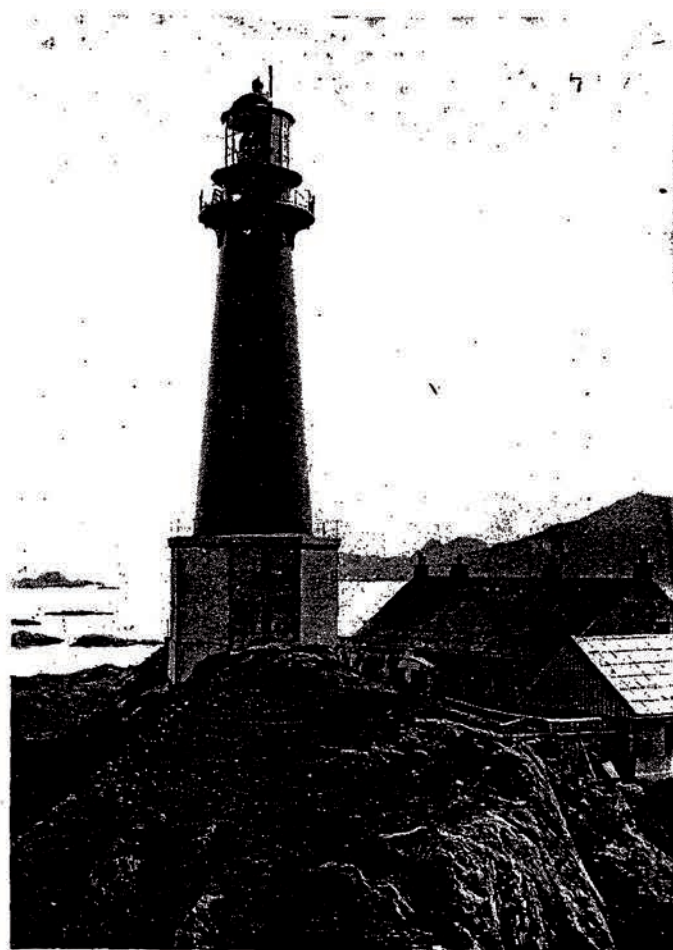
Ytterøyene fyr ble tent den 17. oktober 1881, noe forsinket pga. sen levering av fyrapparatet fra Paris.

I 1913 ble fyrlyset vesentlig forsterket ved installasjon av glødelamper.

Under krigen ble fyret beskyttet fra allierte fly, først i desember 1940 og igjen i august 1941. Det ble rapportert skade på lykt og linse, men ingen personskade.

Fyret ble elektrifisert i 1950, og det ble da satt opp et betong maskinhus ved siden av fyrtårnet, hvor det ble montert dieselaggregater.

I 1965 ble stasjonen gjort om til tårnstasjon med to mann ad gangen på fyrstasjonen og en på fritørn i land. Boligen ble ominnredet til hybler og fellesrom.

Fyrstasjonen sett fra nordvest. Foto fra 1890-årene, Kystdirektoratet.

I oktober 1982 skjedde det en dramatisk hendelse i nærheten av Ytterøyene fyr. En mann fra Florø var meldt savnet på sjøen, og etter at båten hans ble funnet med kjølen i været, regnet man med at alt håp om redning var ute.

Imidlertid hadde den savnede berget seg opp på et lite skjær ca. 500 meter fra fyret. Han hadde klart å få med seg kalesjen samt et gevær og ammunisjon. Han forsøkte å få kontakt med fyrbetjeningen ved å skyte. Først etter 10 døgn hørte betjeningen skudd og fikk øye på mannen. Han var da i relativt god form og fortalte at han hadde spist skjell og tang. Han hadde også skutt en måke som han satte til livs — selvsagt rå — to dager senere. «Smakte nesten som kylling», fortalte han.

Det foreligger plan om automatisering av Ytterøyene fyr, men fyret skal fortsatt være bemannet med tre mann.

